

Πρακτικά

Ημερίδα Εργασίας

**«Οπτικοακουστική μετάφραση και πρόσβαση
ατόμων με αναπηρία»**

**Ιόνιο Πανεπιστήμιο
2 Δεκεμβρίου 2016**

Συνδιοργάνωση:

**Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και
Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου**

και

***Γραφείο Αθηνών της Γενικής Διεύθυνσης
Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής***

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	2
1. Εισαγωγή.....	3
2. Πρόγραμμα Ημερίδας Εργασίας.....	4
3. Ομάδες εργασίας.....	4
4. Συμπεράσματα των ομάδων εργασίας.....	5
Συνοπτικά συμπεράσματα της ομάδας «Επισκόπηση της ελληνικής πραγματικότητας και των αναγκών των ατόμων με αναπηρίες»	5
Συνοπτικά συμπεράσματα της ομάδας «Οπτικοακουστική μετάφραση στην πράξη: μέθοδοι, τεχνικές, κατάρτιση».....	9
5. Συμπεράσματα της Ημερίδας Εργασίας.....	12
6. Κατάλογος συμμετεχόντων.....	13
7. Βιογραφικά ομιλητών – Συντονιστών – Εισηγητών.....	16
7. Παράρτημα - Κείμενα ή/και διαφάνειες ομιλιών	20
Welcome speech - Georgios Michalakopoulos, Head of the Department of Foreign Languages, Translation and Interpreting, Ionian University.....	20
Εφαρμογή του άρθρου 7 της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ στην Ελλάδα , Ελίνα Ροϊνιώτη, Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας	21
Keynote speech - State-of-the-art in Audiovisual Translation , Professor Jorge Diaz-Cintas, Director, Centre for Translation Studies (CenTraS), School of European Languages, Cultures and Societies University College London	23
Subtitling for deaf and hard-of-hearing and audio description , Dr Anna Matamala, Senior Lecturer, Department of Translation and Interpreting Universitat Autònoma de Barcelona	41
Music and accessibility Professor Lucile Desblache, Director, Centre for Research in Translation and Transcultural Studies, Department of Media, Culture and Language, Roehampton University, London	46
Audio-visual translation and technological developments , Δρ Παναγιώτα Γεωργακοπούλου, Ανώτερη Διευθύντρια Ερευνών και Διεθνούς Ανάπτυξης, Deluxe Media	48
Εισήγηση στην Ομάδα εργασίας «Επισκόπηση της ελληνικής πραγματικότητας και των αναγκών των ατόμων με αναπηρίες» , Εμμανουέλλα Πατηνιωτάκη, Ερευνήτρια.....	65

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο των Ημερίδων της δράσης «[Μετάφραση για την Ευρώπη](#)», το Γραφείο Αθηνών της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε συνεργασία με το Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου οργάνωσαν Ημερίδα Εργασίας την **Παρασκευή 2 Δεκεμβρίου 2016** (8:30-17:00) στην Ιόνια Ακαδημία έδρα της Πρυτανείας του Ιονίου Πανεπιστημίου στην Κέρκυρα (Καποδιστρίου 1, GR-491 00 Κέρκυρα).

Η Οπτικοακουστική Μετάφραση (AVT - που είναι επίσης γνωστή και ως μετάφραση ταινίας) καλύπτει πολλές μορφές μετάφρασης και όχι μόνο τον υποτιτλισμό κινηματογραφικών ταινιών ή DVD. Περιλαμβάνει την τοπική προσαρμογή βιντεοπαιχνιδιών, τον υποτιτλισμό για κωφούς και βαρήκοους (SDH) και την ακουστική περιγραφή (AD) δηλ. την περιγραφή των σκηνών σε ταινίες για τυφλούς και άτομα με προβλήματα όρασης. Δεδομένου ότι 90 εκατ. Ευρωπαίοι έχουν προβλήματα ακοής και 8 εκατ. έχουν προβλήματα όρασης, η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στα μέσα επικοινωνίας αποτελεί μείζον ζήτημα για την νομοθεσία της ΕΕ. Συγκεκριμένα, η ενωσιακή νομοθεσία αναγνωρίζει ότι το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία και των ηλικιωμένων να συμμετέχουν και να εντάσσονται στην κοινωνική και πολιτιστική ζωή της Ένωσης είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την παροχή προσβάσιμων υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων. Μάλιστα, το άρθρο 7 της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ ([οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων](#)) προβλέπει ρητά ότι «*Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τους παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων που υπόκεινται στη δικαιοδοσία τους να μεριμνήσουν ώστε οι υπηρεσίες τους να καταστούν σταδιακά προσβάσιμες στους ανθρώπους με οπτική ή ακουστική αναπηρία*», ενώ η οδηγία κάνει ιδιαίτερη αναφορά στη νοηματική γλώσσα, τον υποτιτλισμό και την ακουστική περιγραφή.

Στόχος της Ημερίδας Εργασίας. Στην Ημερίδα Εργασίας θίχτηκαν θέματα υποτιτλισμού για κωφούς και βαρήκοους και ακουστικής περιγραφής για όλους τους τύπους οπτικοακουστικών προϊόντων ενόψει της εξασφάλισης καλύτερης πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία. Επικεντρώθηκε σε τρόπους βελτίωσης της εφαρμογής του άρθρου 7 της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων στην Ελλάδα καθώς και σε παρόμοια ζητήματα προσβασιμότητας, στο πλαίσιο της υλοποίησης της Ψηφιακής Ενιαίας Αγοράς. Στην Ημερίδα Εργασίας καταδείχθηκε επίσης η σημασία της οπτικοακουστικής μετάφρασης ως ακαδημαϊκού τομέα μελέτης και επιδιώχθηκε η ενίσχυση της προβολής και της ενσωμάτωσής του εν λόγω τομέα στα υφιστάμενα προγράμματα εκπαίδευσης για μεταφραστές και διερμηνείς. Τέλος τονίστηκε η σημασία της συνεργασίας κυβέρνησης, πανεπιστημίων, βιομηχανίας και ενώσεων ατόμων με αναπηρία.

Σε ποιους απευθυνόταν. Μεταφραστές και πανεπιστημιακούς που ασχολούνται με την οπτικοακουστική μετάφραση, εμπειρογνώμονες υποστήριξης ατόμων με αναπηρία, εκπροσώπους του κλάδου της οπτικοακουστικής μετάφρασης και των μέσων επικοινωνίας, σπουδαστές όλων των παραπάνω.

Το πρώτο μέρος της Ημερίδας Εργασίας διεξήχθη κατά μεγάλο μέρος στα Αγγλικά.

2. Πρόγραμμα Ημερίδας Εργασίας

- 8:30-9:00 Προσέλευση - Εγγραφές συμμετεχόντων
- 9:00-9:30 **Εισαγωγικές ομιλίες**
Προεδρείο: Καθηγητής ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΕΝΤΡΩΤΗΣ, ΤΞΓΜΔ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Καθηγητής ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ, Πρύτανης Ιονίου Πανεπιστημίου
Καθηγητής ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος Τμήματος Ξένων Γλωσσών,
Μετάφρασης και Διερμηνείας
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΛΕΒΑΝΤΗΣ, Υπεύθυνος Γραφείου Αθηνών
Εφαρμογή του άρθρου 7 της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ στην Ελλάδα, ΕΛΙΝΑ ΡΟΪΝΙΩΤΗ,
επιστημονικός συνεργάτης ΓΓ. Ενημέρωσης και Επικοινωνίας
- 9:30-10:00 **Κύρια ομιλία** *State-of-the-art in Audiovisual Translation (AVT)* Καθηγητής JORGE DIAZ-CINTAS, Διευθυντής Κέντρου Μεταφραστικών Σπουδών (CenTraS), Σχολή Ευρωπαϊκών Γλωσσών, Πολιτισμών και Κοινωνιών, University College London
- 10:00-11:30 Subtitling for deaf and hard-of-hearing and audio description, Δρ ANNA ΜΑΤΑΜΑΛΑ, Κύριος Λέκτορας, Τμήμα Μετάφρασης και Διερμηνείας, Universitat Autònoma de Barcelona,
Music and accessibility Καθηγήτρια LUCILE DESBLACHE, Διευθύντρια, Κέντρο Ερευνών Μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών, Τμήμα Μέσων Επικοινωνίας, Πολιτισμού και Γλώσσας, Roehampton University, London
Audio-visual translation and technological developments, Δρ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Ανώτερη Διευθύντρια Ερευνών και Διεθνούς Ανάπτυξης, Deluxe Media
- 11:30-12:00 Διάλειμμα για καφέ
- 12:00-14:30 **Ομάδες Εργασίας**
- Επισκόπηση της ελληνικής πραγματικότητας και των αναγκών των ατόμων με αναπηρίες
συντονίστρια ΒΙΛΕΛΜΙΝΗ ΣΩΣΩΝΗ, Λέκτορας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο,
εισηγήτρια ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ ΠΑΤΗΝΙΩΤΑΚΗ, Ερευνήτρια
 - Οπτικοακουστική μετάφραση στην πράξη: μέθοδοι, τεχνικές, κατάρτιση
συντονίστρια ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΓΚΟΥ, Επίκουρη καθηγήτρια, Ιόνιο Πανεπιστήμιο,
εισηγήτρια ΛΟΥΙΖΑ ΔΕΣΥΛΛΑ, Ερευνήτρια, UCL-Associate Lecturer, University of Surrey
- 14:30-15:30 Ελαφρό γεύμα
- 15:30-17:00 Συμπεράσματα ομάδων εργασίας
Προεδρείο ΒΙΛΕΛΜΙΝΗ ΣΩΣΩΝΗ, Λέκτορας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, ΜΑΡΙΑ ΤΣΙΓΚΟΥ, Επίκουρη καθηγήτρια, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΛΕΒΑΝΤΗΣ, Υπεύθυνος Γραφείου Αθηνών
Συζήτηση
Συμπεράσματα της Ημερίδας Εργασίας

3. Ομάδες εργασίας

Η προτεινόμενη θεματολογία προς συζήτηση στις Ομάδες εργασίας περιελάμβανε τα ακόλουθα:

Ομάδα εργασίας «Επισκόπηση της ελληνικής πραγματικότητας και των αναγκών των ατόμων με αναπηρίες»

- Ποια είναι η κατάσταση σήμερα σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του υποτιτλισμού για κωφούς και βαρήκοους, της διερμηνείας στη νοηματική και της ακουστικής περιγραφής;
 - Πώς εφαρμόζεται η Οδηγία 2010/13/ΕΕ (ΦΕΚ 190/Α/05-11-2010 Προεδρικό Διάταγμα 109/2011).

- Τι προβλέπει η Ευρωπαϊκή Πράξη για την Προσβασιμότητα.
- Ποιες είναι οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρία;
 - Τι θα ήθελαν να εφαρμόζεται και πού;
 - Ο υποτιτλισμός για κωφούς και βαρήκοους και η ακουστική περιγραφή χρησιμοποιούνται και για τη διευκόλυνση άλλων ομάδων όπως των ηλικιωμένων, των παιδιών και των μεταναστών. Ποιες οι ανάγκες τους; Πόσο επιθυμητή και εφικτή είναι η συμμετοχική προσβασιμότητα;
- Πώς μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι που τίθενται από τους ενδιαφερόμενους; Μέσω της σύμπραξης ποιων φορέων;
 - Πού μπορεί να βοηθήσει το κράτος;
 - Πού τα εκπαιδευτικά ιδρύματα;
 - Πού τα σωματεία;
 - Πώς μπορεί να βοηθήσει η τεχνολογία;

Ομάδα εργασίας «Οπτικοακουστική μετάφραση στην πράξη: μέθοδοι, τεχνικές, κατάρτιση»

- Ποια είναι η κατάσταση σήμερα; Ποιοι προσφέρουν σπουδές οπτικοακουστικής μετάφρασης στην Ελλάδα;
- Πώς θα επιτευχθούν βέλτιστες πρακτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης για την οπτικοακουστική μετάφραση στην Ελλάδα;
 - Σε ποιο πλαίσιο θα προσφέρεται η εκπαίδευση και η κατάρτιση; Προπτυχιακό; Μεταπτυχιακό; Διά βίου μάθησης;
 - Τι υπόβαθρο πρέπει να έχουν οι εκπαιδευτές και οι εκπαιδευόμενοι;
 - Με βάση ποιο οπτικοακουστικό υλικό θα γίνεται η εκπαίδευση/κατάρτιση;
 - Πρέπει να επιμείνουμε το ίδιο στη διαγλωσσική και την ενδογλωσσική μετάφραση (υποτιτλισμό για κωφούς και βαρήκοους/ακουστική περιγραφή);
- Ποιος ο ρόλος των εμπλεκόμενων φορέων στα παραπάνω;
 - Ποιο ρόλο πρέπει να παίζει το πανεπιστήμιο;
 - Ποιο ρόλο πρέπει να παίζουν οι υπόλοιποι εμπλεκόμενοι φορείς;

4. Συμπεράσματα των ομάδων εργασίας

Συνοπτικά συμπεράσματα της ομάδας «Επισκόπηση της ελληνικής πραγματικότητας και των αναγκών των ατόμων με αναπηρίες»

Συντονίστρια: Βιλελμίνη Σωσώνη, Λέκτορας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο,

Εισηγήτρια: Εμμανουέλα Πατηνωτάκη, Ερευνήτρια¹

1. Ποια είναι η κατάσταση σήμερα σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του υποτιτλισμού για κωφούς και βαρήκοους, της διερμηνείας στη νοηματική και της ακουστικής περιγραφής;

- Πώς εφαρμόζεται η Οδηγία 2010/13/ΕΕ (ΦΕΚ 190/Α/05-11-2010 Προεδρικό Διάταγμα 109/2011).
- Τι προβλέπει η Ευρωπαϊκή Πράξη για την Προσβασιμότητα.

Εισηγήτρια: Η μέχρι τώρα ισχύουσα ελληνική νομοθεσία (Νόμος 3592/2007) προβλέπει 4 ώρες προβολής υποτίτλων στα ελληνικά κανάλια, αλλά είναι ευρέως γνωστό και κοινώς αποδεκτό ότι δεν

¹ Σχετική εισήγηση της Εμμανουέλας Πατηνωτάκη περιλαμβάνεται στο Παράρτημα.

εφαρμόζεται πλήρως, και στις περισσότερες περιπτώσεις καθόλου, είναι όμως υποχρεωτική. Το ίδιο υποχρεωτική είναι και η μετάδοση ειδήσεων στη νοηματική γλώσσα με ταυτόχρονη αναγραφή υποτίτλων διάρκειας τουλάχιστον 7 λεπτών. Και σε αυτήν την περίπτωση, ο νόμος δεν εφαρμόζεται ικανοποιητικά ή εφαρμόζεται τμηματικά. Οι υποχρεώσεις αυτές εμφανίζονται στην παράγραφο 20 του άρθρου 3 του Νόμου 2328/1995 όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 7 του Νόμου 3021/2002. Προβλέπονται επίσης από τον Νόμο 3593/2007 για την αδειοδότηση επιχειρήσεων μέσων μαζικής ενημέρωσης. Τόσο στην Ευρωπαϊκή οδηγία 2010/13 όσο και στην παλαιότερη 0065/2007, αναγνωρίζεται ρητά το δικαίωμα των ανθρώπων με αναπηρία να έχουν ισότιμη πρόσβαση στο οπτικοακουστικό περιεχόμενο. Συγκεκριμένα «*Τα μέσα επίτευξης προσβασιμότητας θα πρέπει να περιλαμβάνουν υποτιτλισμό, ακουστική περιγραφή, νοηματική και εύχρηστους καταλόγους επιλογών*» και είναι υποχρέωση του εκάστοτε κράτους μέλους να μεταφέρει την οδηγία στην εσωτερική νομοθεσία του κράτους. Το Προεδρικό Διάταγμα φέρνει ξανά στο προσκήνιο την υποχρεωτική προβολή περιεχομένου με υπότιτλους διάρκειας τουλάχιστον 4 ωρών και του 20% του καταλόγου στην περίπτωση των μη γραμμικών υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων. Οι ίδιες υποχρεώσεις με ελάχιστες διαφοροποιήσεις αναφέρονται στο Άρθρο 2 παράγραφος 6 του Ν 4173/2013 για την ΕΡΤ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του Νόμου 4324/2015, αλλά και στα Άρθρα 6, 7 και 8 του Ν. 4339/2015. Η Ευρωπαϊκή Πράξη Προσβασιμότητας του 2015, μια προτεινόμενη οδηγία που υποστηρίζει τα κράτη μέλη στην επίτευξη των εθνικών δεσμεύσεών τους καθώς και των υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία όσον αφορά την προσβασιμότητα, έχει ως στόχο τη σύγκλιση αποκλινόντων κανόνων που δεν επιτρέπουν τη σταθερή εμπειρία προσβασιμότητας. Στην πρόσφατη ημερίδα για την ΕΠΠ που πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη εβδομάδα στο Ίδρυμα Ευγενίδου με την παρουσία μελών του αναπηρικού κινήματος, η Ευρωβουλευτής Κωνσταντίνα Κούνεβα παρουσίασε το περιεχόμενο της πράξης προτείνοντας ταυτόχρονα την ενίσχυση των εποπτικών αρχών, τη συμπερίληψη του προσβάσιμου δομημένου περιβάλλοντος για καθολική προσβασιμότητα, αναλυτικές οδηγίες για τη χρήση των νέων προϊόντων, ταχύτερη εφαρμογή της οδηγίας, η οποία αυτή την στιγμή έχει ορίζοντα 6 ετών, και την οικονομική προσβασιμότητα των νέων υπηρεσιών και προϊόντων. Στη συζήτηση που ακολούθησε αναφέρθηκε ότι στόχος της πράξης είναι η βελτίωση της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς με την άρση των φραγμών στην κυκλοφορία των προϊόντων, τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη δημιουργία ευκαιριών και άλλα.

Συζήτηση: Ορισμένα μόνο ερωτήματα απαντώνται από την Οδηγία 2010/13/ΕΕ και από την προτεινόμενη Ευρωπαϊκή Πράξη Προσβασιμότητας. Επισημαίνεται ότι η Οδηγία του 2010 βρίσκεται υπό αναθεώρηση², γίνονται διαβουλεύσεις σε διεθνές επίπεδο και το κείμενο της οδηγίας δεν έχει αποκτήσει ακόμη την τελική του μορφή. Οι εμπλεκόμενοι φορείς εκφράζουν κοινή θέση προς το θέμα της προσβασιμότητας, το οποίο θεωρούν σημαντικό και δουλεύουν προς την κατεύθυνση. Επισημαίνεται η σημασία της συμβολής όλων έτσι ώστε να διευκρινιστούν πτυχές που δεν είναι ξεκάθαρες, κυρίως αναφορικά με την ποιότητα και τον τρόπο παροχής των προβλεπόμενων υπηρεσιών. Απαιτείται συνδυασμός των οδηγιών για να υπάρξει αντικατοπτρισμός στην ελληνική πραγματικότητα για να μην υπάρξουν ελλείψεις, να μην είναι πολύ ευρύ το περιεχόμενό της. Σαφής η θέση της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης προς αυτήν την κατεύθυνση. Επισημαίνεται επίσης το χρονικό πλαίσιο και δίνεται σημασία στην τρέχουσα χρονική στιγμή ως εξαιρετικά σημαντικής για την προώθηση των αποσαφηνίσεων.

Εκφράζεται αίτημα ανάγνωσης του Άρθρου 7 από το κοινό. Πραγματοποιείται ανάγνωση του άρθρου από τη Συντονίστρια. Κατά την ανάγνωση διαπιστώνεται ότι πρόκειται περισσότερο για παρότρυνση, ενθάρρυνση παροχής υπηρεσιών και όχι απαίτηση. Επισημαίνεται το καθεστώς ανομίας που επικρατεί στη χώρα και η μη εφαρμογή των υποχρεώσεων των παρόχων. Το ερώτημα

² Επισημαίνεται ότι στην [πρόταση της Επιτροπής για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ](#) προβλέπεται κατάργηση του άρθρου 7 επειδή η [προταθείσα ευρωπαϊκή νομοθετική πράξη για την προσβασιμότητα](#) θεσπίζει ήδη αυστηρότερες κοινές απαιτήσεις προσβασιμότητας για τους παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων.

εάν αυτές οι περιπτώσεις έχουν επισημανθεί και καταγγεληθεί παραμένει αναπάντητο, καθώς παρόλο που είναι γνωστό ότι ομάδες θεατών έχουν επισημάνει την απουσία των υπηρεσιών, επίσημες καταγγελίες δεν είναι γνωστές από τους παρευρισκόμενους. Επισημαίνεται ότι πιθανή αιτία είναι το γεγονός ότι οι 4 υποχρεωτικές ώρες συμπληρώνονται από ξενόγλωσσο περιεχόμενο και κακής ποιότητας υποτίτλους που εμφανίζονται σε ώρες εκτός prime time. Αιτία αυτού η μη συγκεκριμενοποίηση του τύπου των υποτίτλων που θα πρέπει να εμφανίζονται προκειμένου να είναι κατανοητό το περιεχόμενο και από κωφό κοινό. Επισημαίνεται το ενδεχόμενο καταγγελίας των παρόχων σε θεσμικά όργανα της Ευρώπης, πράγμα το οποίο ξεκαθαρίζεται ότι δεν είναι εφικτό όσο ο τρόπος αιτήματος παροχής αποτελεί απλώς ενθάρρυνση ή παρότρυνση.

Επισημαίνεται η σημασία του χρονικού πλαισίου εφαρμογής της Οδηγίας και της αλλαγής του ορίζοντα των 6 ετών καθώς αυτό μπορεί να φέρει τους παρόχους αντιμέτωπους με άλλη μία τεχνολογική ασυμβατότητα. Επισημαίνεται πως το γεγονός ότι το θέμα επανέρχεται στο προσκήνιο μέσω της οδηγίας πιθανώς να οφείλεται στην παρουσία ισχυρού λόμπι, ενδεχομένως εκπροσώπων του αναπηρικού κινήματος, στην Ε.Ε., καθώς και ότι προκειμένου να επιτευχθεί εφαρμογή της Οδηγίας, απαιτείται συνεχής υπενθύμιση όλων αυτών. Τίθεται το ερώτημα εάν εφαρμόστηκε ποτέ απογευματινή ζώνη προσβασιμότητας στα κρατικά κανάλια, το οποίο δεν είναι γνωστό στους παρόντες. Τέλος, αναφέρεται η ανάγκη κατάρτισης του κοινού μέσω συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων, την ανατροφοδότηση αλλαγών και τη δημιουργία των πρώτων κατευθυντήριων οδηγιών για την παροχή των υπηρεσιών.

2. Ποιες είναι οι ανάγκες των ατόμων με αναπηρία;

- *Τι θα ήθελαν να εφαρμόζεται και πού;*
- *Ο υποτιτλισμός για κωφούς και βαρήκοους και η ακουστική περιγραφή χρησιμοποιούνται και για τη διευκόλυνση άλλων ομάδων όπως των ηλικιωμένων, των παιδιών και των μεταναστών. Ποιες οι ανάγκες τους; Πόσο επιθυμητή και εφικτή είναι η συμμετοχική προσβασιμότητα;*

Εισηγήτρια: Χρειάζεται [...] να ερευνήσουμε σε βάθος τις δυνατότητες των υπηρεσιών και να τις συνδυάσουμε με τις ανάγκες της σημερινής κοινωνίας. Ο υποτιτλισμός και η ακουστική περιγραφή μπορούν να χρησιμοποιηθούν για εκπαιδευτικούς σκοπούς, για την εκμάθηση γλωσσών, τη βελτίωση των ικανοτήτων ακοής, ανάγνωσης, γραφής και ομιλίας γλωσσών, αλλά και από γλωσσικές μειονότητες.

Συζήτηση: Επισημαίνεται η ανάγκη καθολικής προσβασιμότητας, προσβασιμότητας στην εκπαίδευση, την ψυχαγωγία και στην ενημέρωση, η οποία μπορεί να επιτευχθεί συμπληρωματικά και με τη χρήση αισθητηριακών υπηρεσιών προσβασιμότητας. Παραδείγματα: χρήση ακουστικής περιγραφής σε μουσεία, χρήση και των δύο υπηρεσιών σε πλατφόρμες ηλεκτρονικής εκπαίδευσης, χρήση του υποτιτλισμού στα σχολεία. Επισημαίνεται από την εισηγήτρια ότι ο υποτιτλισμός αποτελεί κοινώς αποδεκτή υπηρεσία προσβασιμότητας από προγλωσσικούς και μεταγλωσσικούς κωφούς.

Η συζήτηση μεταφέρεται στο θέμα των συγκεκριμένων πρακτικών που χρησιμοποιούνται στις δύο υπηρεσίες. Με παραδείγματα από τον επαγγελματικό κόσμο, επισημαίνεται πόσο σημαντική είναι η συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία προσδιορισμού του τρόπου παροχής των συγκεκριμένων υπηρεσιών, καθώς συχνά αυτοί είναι οι καλύτεροι κριτές. Το θέμα της διαβάθμισης των αναγκών αποτελεί θέμα συζήτησης, ωστόσο αναγνωρίζεται ότι στην παρούσα φάση και βάσει των ελληνικών δεδομένων, προτεραιότητα είναι η εύρεση μιας κοινής λύσης για όλο το κοινό και όχι η διαβάθμιση των υπηρεσιών βάσει κατηγορίας ή βαθμού αναπηρίας. Επισημαίνεται η ανάγκη διεξαγωγής ερευνών βάσει της κατανόησης του οπτικοακουστικού περιεχομένου από το κοινό και όχι βάσει της γενικότερης προτίμησης του τρόπου παροχής της υπηρεσίας. Αναφέρεται η διαπίστωση από τους παρευρισκόμενους ότι το κοινό σε παλαιότερες μικρού πεδίου συζητήσεις μαζί του, δεν απαιτούσε διαφορετικά πράγματα, αλλά όλοι απαιτούσαν προσβασιμότητα και όλο και περισσότερο υλικό. Αναφέρθηκε επίσης η ανάγκη λεπτομερούς αναπαράστασης οπτικοακουστικών στοιχείων κατά την παροχή των υπηρεσιών, όπως έχει εκφραστεί στο παρελθόν από συμμετέχοντες σε έρευνες

φοιτητών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Ως παράδειγμα δόθηκε η ακουστική εισαγωγή σε ταινίες που προσφέρθηκαν με ακουστική περιγραφή εντός ερευνητικών πλαισίων.

3. Πώς μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι που τίθενται από τους ενδιαφερόμενους; Μέσω της σύμπραξης ποιων φορέων;

- Πού μπορεί να βοηθήσει το κράτος;
- Πού τα εκπαιδευτικά ιδρύματα;
- Πού τα σωματεία;
- Πώς μπορεί να βοηθήσει η τεχνολογία;

Εισηγήτρια: Αυτό που πρέπει να επισημάνουμε ωστόσο είναι ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στην κοινωνία δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με την απλή επικύρωση μιας οδηγίας ή ενός νόμου. Άλλωστε έχουμε δει στο παρελθόν ότι αυτό δεν είναι αρκετό να κινήσει διαδικασίες. Η ανάγκη σταθερότητας, σωστής παροχής με κατάλληλη στελέχωση από άτομα με εμπειρία στον χώρο, και πάντα σε επικοινωνία με την κοινωνία και τις ανάγκες των χρηστών θεωρώ ότι αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την επίτευξη ενός τέτοιου εγχειρήματος. Χρειάζεται συντονισμός, αποσαφήνιση των παροχών και επιλογή σωστών επαγγελματιών με συγκεκριμένη κατάρτιση, καθώς και διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής σε μέσα επικοινωνίας και ψυχαγωγίας πέραν του τηλεοπτικού περιεχομένου. Πάνω απ' όλα όμως χρειάζεται να κατανοήσουμε το δικαίωμα. Μια ράμπα με κλίση 60 μοιρών δεν αποτελεί προσβάσιμη είσοδο, το ίδιο και οι υπότιτλοι που δεν έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα έτσι ώστε να εξυπηρετούν όλο το κοινό.

[...] Το κράτος, οι εκπαιδευτικοί φορείς και τα σωματεία έχουν χρέος να είναι ενεργοί σε αυτές τις διαδικασίες, να συζητούν ανοιχτά αυτά και άλλα θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή πράξεων και οδηγιών αυτού του τύπου, εγκαίρως, θεσμικά και δραστικά. Οι χρηματοδοτήσεις, τα ερευνητικά έργα, ακόμα και οι εκδηλώσεις και τα συνέδρια, πρέπει να συναντήσουν το τελικό πεδίο εφαρμογής των αποτελεσμάτων τους. Τέλος, η ίδια η κοινωνία χρειάζεται να εκπαιδεύσει τους φορείς έτσι ώστε να την υπηρετούν αποτελεσματικά.

Συζήτηση: Εκδηλώθηκε πρόθεση συνεργασίας μεταξύ ακαδημαϊκών και ερευνητικών φορέων με κοινωνικούς φορείς και με επαγγελματίες στο χώρο, για τη δημιουργία οδηγιών για την ομαλή και συνεπή παροχή των υπηρεσιών προσβασιμότητας.

Εκδηλώθηκε πρόθεση εκ μέρους της Ένωσης Ελλήνων Μεταφραστών για ενεργή συμμετοχή μέσω συνεργασίας με επαγγελματίες του χώρου καθώς και για την αναβάθμιση του επαγγέλματος των υποτιτλιστών και των ακουστικών περιγραφέων. Συζητήθηκε επίσης η ανάγκη επικέντρωσης στην απήχηση των υπηρεσιών, στην καθολική πρόσβαση στο περιεχόμενο και στην προσέλευση ενός ευρέος κοινού και με ταυτόχρονη διεύρυνση του φάσματος παροχής τους, για να πραγματοποιηθεί με όρους οικονομικά και τεχνικά συμφέροντες. Επισημάνθηκε η απουσία πλατφόρμας παροχής των υπηρεσιών και η ανάγκη εντατικότητας στην παροχή τους.

Επισημάνθηκε ότι η τεχνολογία προσδίδει και ειδικά στην Ελλάδα αυτό είναι κάτι που δεν λαμβάνεται υπόψη. Δόθηκε το παράδειγμα της Δανίας όπου η ακουστική περιγραφή παράγεται με μηχανικά μέσα, ενώ περιγράφεται μηχανικά και η εικόνα. Σημαντικό ζήτημα τέθηκε για τη λάθος χρήση των εργαλείων στον κλάδο και το πώς η σωστή χρήση θα βοηθούσε στη διεύρυνση του κοινού των υπηρεσιών και στο συμπληρωματικό ρόλο των μηχανικά παραγόμενων μορφών τους με τους ισχύοντες τρόπους παροχής. Τέθηκε ερώτημα σχετικά με το ποιες είναι οι κινητήριες δυνάμεις για την προσβασιμότητα των φεστιβάλ, ποιοι φορείς αποφασίζουν για αυτά. Απαντήθηκε από τη συντονίστρια και εκ μέρους της Κίνησης Καλλιτεχνών με Αναπηρία ότι πρόκειται κυρίως για πρωτοβουλίες της Κίνησης όπου η τελευταία έχει προσφέρει τις υπηρεσίες ή έχει λειτουργήσει ως αρωγός ή σύμβουλος προσβασιμότητας και ότι αυτό είναι αποτέλεσμα προσπαθειών ετών και προσέγγισης δημιουργών και οργανωτικών φορέων. Επισημάνθηκε η ανάγκη ύπαρξης αμφίδρομης σχέσης μεταξύ των φορέων, με στόχο τη συλλογικότητα, την κοινωνική ένταξη, την προσφορά και τέλος τη δράση, καθώς και η σημασία του ρόλου της πανεπιστημιακής κοινότητας και των

ακτιβιστικών κινήσεων στην ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα αποτελέσματα σχετικών ερευνών και τις τεχνολογίες που υπάρχουν και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το κράτος.

Οι παρόντες συμφώνησαν για την ανάγκη συνεργασίας ακαδημαϊκών και ερευνητικών φορέων με κοινωνικούς και κρατικούς φορείς και εκδηλώθηκε δέσμευση προς αυτήν την κατεύθυνση εκ μέρους της Συντονίστριας και της Εισηγήτριας. Εκδηλώθηκε σαφής πρόθεση συνεργασίας από τη Γ.Γ.Ε. Η συζήτηση έκλεισε με την εκδήλωση της πρόθεσης για συνεργασία μεταξύ του Ιονίου Πανεπιστημίου και της Κίνησης Καλλιτεχνών με Αναπηρία και με επισήμανση για την ανάγκη δημιουργίας ενός φόρουμ στο οποίο θα εντάσσονται σχετικοί παράγοντες, με στόχο τη συνεκπαίδευση και την ενημέρωση.

Συνοπτικά συμπεράσματα της ομάδας «Οπτικοακουστική μετάφραση στην πράξη: μέθοδοι, τεχνικές, κατάρτιση»

Συντονίστρια: Μαρία Τσίγκου, Επίκουρη καθηγήτρια, Ιόνιο Πανεπιστήμιο,
Εισηγήτρια: Λουίζα Δεσύλλα, Ερευνήτρια, UCL-Associate Lecturer, University of Surrey

Παρακάτω συνοψίζονται τα συμπεράσματα της Ομάδας Εργασίας Β σχετικά με τα ερωτήματα στα οποία κλήθηκε να απαντήσει:

1. Ποια είναι η κατάσταση σήμερα; Ποιοι προσφέρουν σπουδές οπτικοακουστικής μετάφρασης στην Ελλάδα;

Οι υπηρεσίες προσβασιμότητας στα μέσα ενημέρωσης, που περιλαμβάνουν τον υποτιτλισμό για κωφούς και βαρήκοους και την ακουστική περιγραφή για άτομα με τύφλωση ή προβλήματα όρασης, έχουν πλέον εδραιωθεί σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπως άλλωστε προβλέπει και η Οδηγία 2010/13/ΕΕ. Δεν χρησιμοποιούνται, όμως, συστηματικά στην Ελλάδα, παρόλο που η Οδηγία έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο από το 2011 (ΦΕΚ 190/Α/05-11-2011, Προεδρικό Διάταγμα 109/2011). Η κατάσταση αυτή αντικατοπτρίζεται, μεταξύ άλλων, στην ιδιαίτερα περιορισμένη προσφορά σπουδών οπτικοακουστικής μετάφρασης από τα ανώτατα και τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς και από τις ιδιωτικές σχολές ή τα κέντρα δια βίου μάθησης της χώρας μας, όπως προκύπτει από τα αναρτημένα στο διαδίκτυο προγράμματα σπουδών τους.

Πανεπιστημιακά Ιδρύματα: Το Μεταπτυχιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μετάφρασης-Μεταφρασεολογίας στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Τμήματα Αγγλικής, Γαλλικής και Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας) δεν προσφέρει μαθήματα οπτικοακουστικής μετάφρασης. Ούτε τα τμήματα ξένων φιλολογιών του ΕΚΠΑ προσφέρουν ανάλογα μαθήματα.

Το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΑΠΘ και συγκεκριμένα ο Τομέας Μετάφρασης και Διαπολιτισμικών Σπουδών περιλαμβάνει στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του το μάθημα 'Οπτικοακουστική Μετάφραση'. Όμως, το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Διερμηνείας και Μετάφρασης (η κατεύθυνση Μετάφρασης του οποίου αποτελεί μέλος του Δικτύου EMT) δεν προσφέρει προς το παρόν κάποιο μάθημα οπτικοακουστικής μετάφρασης.

Φωτεινή εξαίρεση στην κατηγορία αυτή αποτελεί το Τμήμα Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου, όπου η οπτικοακουστική μετάφραση προσφέρεται σε προπτυχιακό (μάθημα 'Υποτιτλισμός') αλλά και σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο πρόγραμμα Επιστήμη της Μετάφρασης (μάθημα 'Οπτικοακουστική Μετάφραση').

Κέντρα δια βίου μάθησης/ιδιωτικές σχολές: **Γλωσσολογία:** Σε συνεργασία με το Institut de Traducteurs, d'Interprètes et de Relations Internationales (ITIRI) του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, προσφέρεται μεταπτυχιακό πρόγραμμα στην Οπτικοακουστική Μετάφραση. Οι σπουδαστές έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα σε δίγλωσσο πρόγραμμα

(Ελληνικά/Αγγλικά) ή τρίγλωσσο πρόγραμμα (Ελληνικά/Αγγλικά/Γαλλικά). Ο μεταπτυχιακός τίτλος απονέμεται από το Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ιστορία του υποτιτλισμού, εργαλεία του υποτιτλισμού, υποτιτλισμό για κωφούς και άτομα με προβλήματα ακοής και ακουστική περιγραφή. Με το πέρας του προγράμματος οι σπουδαστές έχουν υποχρεωτική τρίμηνη πρακτική άσκηση σε εταιρείες υποτιτλισμού. **meta|φραση:** Προσφέρονται σεμινάρια υποτιτλισμού τα οποία παραδίδονται και εξ αποστάσεως **City Unity College:** Ο υποτιτλισμός προσφέρεται ως μάθημα στο Edexcel Assured Πρόγραμμα με τίτλο 'Ανώτερο Δίπλωμα στην Επαγγελματική Μετάφραση'.

2. Πώς θα επιτευχθούν βέλτιστες πρακτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης για την οπτικοακουστική μετάφραση στην Ελλάδα;

- Σε ποιο πλαίσιο θα προσφέρεται η εκπαίδευση/κατάρτιση; Προπτυχιακό; Μεταπτυχιακό; Διά Βίου Μάθησης;
- Με βάση ποιο οπτικοακουστικό υλικό θα γίνεται η εκπαίδευση/κατάρτιση;
- Πρέπει να επιμείνουμε το ίδιο στη διαγλωσσική και την ενδογλωσσική μετάφραση (υποτιτλισμό για κωφούς και βαρήκοους/ακουστική περιγραφή);

Διατυπώθηκαν πολλές απόψεις γύρω από τα ζητήματα αυτά στην ομάδα εργασίας. Οι περισσότεροι εκ των ομιλητών, συμπεριλαμβανομένων και πολλών φοιτητών, τάχθηκαν υπέρ της προσφοράς ενός εισαγωγικού μαθήματος στην οπτικοακουστική μετάφραση στο προπτυχιακό επίπεδο. Έτσι, θα δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να πάρουν μια πρώτη γεύση, ώστε στη συνέχεια να αποφασίσουν αν θέλουν να εργαστούν ως υποτιτλιστές/περιγραφείς ή / και να προχωρήσουν σε μεταπτυχιακές σπουδές εμβαθύνοντας τις γνώσεις τους στο συγκεκριμένο αντικείμενο. Σχετικά με τις μεταπτυχιακές σπουδές, εκφράστηκε η ανάγκη είτε να ιδρυθούν νέα μεταπτυχιακά προγράμματα εξ ολοκλήρου αφιερωμένα στην οπτικοακουστική μετάφραση είτε να προσφέρονται επιπλέον μαθήματα οπτικοακουστικής μετάφρασης στα ήδη υπάρχοντα προγράμματα, που στόχο θα έχουν την εκπαίδευση των φοιτητών στα βασικά της είδη (υποτιτλισμό, ακουστική περιγραφή και πολυαισθητηριακή μετάφραση). Αρκετοί εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας πρότειναν τη δεύτερη εναλλακτική ως την πιο ασφαλή από πλευράς βιωσιμότητας, ακολουθώντας τις σύγχρονες τάσεις άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο. Παράλληλα, τονίστηκε η ανάγκη να υπάρχουν και προγράμματα διά βίου μάθησης, τα οποία θα ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες των επαγγελματιών μεταφραστών, κυρίως λόγω του σχετικά χαμηλού κόστους τους και της δυνατότητας διεξαγωγής τους σε απογευματινές ώρες/καλοκαιρινούς μήνες ή και εξ αποστάσεως.

Σχετικά με το υπόβαθρο που θα πρέπει να έχουν οι εκπαιδευτές, οι ομιλητές φαίνεται να συμφώνησαν στα εξής απαραίτητα χαρακτηριστικά:

- Ακαδημαϊκή εξειδίκευση στην οπτικοακουστική μετάφραση
- Επαγγελματική εμπειρία ως υποτιτλιστές/περιγραφείς
- Έρευνες για, ή και εξοικείωση με, τις ανάγκες και τις προτιμήσεις των ατόμων με αναπηρία
- Τεχνικές δεξιότητες που αφορούν κυρίως τη χρήση λογισμικού οπτικοακουστικής μετάφρασης
- Ιδανικά, κάποιο υπόβαθρο σε σπουδές κινηματογράφου ή και MME.

Τα μεταπτυχιακά και διά βίου μάθησης προγράμματα οπτικοακουστικής μετάφρασης θα απευθύνονται δυνητικά σε:

- Φοιτητές/φοιτήτριες και πτυχιούχους Ξένων Γλωσσών, Γλωσσολογίας, Μετάφρασης, Διερμηνείας και Διαπολιτισμικών Σπουδών
- Μεταφραστές που ξεκινούν ή επιθυμούν να ξεκινήσουν να εργάζονται ως υποτιτλιστές/περιγραφείς
- Έχοντες άμεση επαφή με άτομα με τύφλωση/κώφωση ή προβλήματα όρασης/ακοής (π.χ. εκπαιδευτές ειδικής αγωγής), γενικότερα, από άτομα ευαίσθητοποιημένα στα περιανθρωπίνων δικαιωμάτων θέματα και, ειδικότερα, σε εκείνα που αφορούν την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στα μέσα ενημέρωσης.

Όσον αφορά το οπτικοακουστικό υλικό με βάση το οποίο θα γίνεται η εκπαίδευση, στο επίκεντρο της συζήτησης βρέθηκε το θέμα των πνευματικών δικαιωμάτων. Η ομάδα εργασίας εξέτασε τρόπους άρσης των περιορισμών που θέτει η χρήση οπτικοακουστικού υλικού με πνευματικά δικαιώματα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μεταξύ άλλων, προτάθηκε η χρήση ταινιών που είναι ελεύθερες πνευματικών δικαιωμάτων. Επίσης, πολλοί ομιλητές υπογράμμισαν την ανάγκη οι εκπαιδευόμενοι να δοκιμαστούν σε μια ευρεία γκάμα οπτικοακουστικού υλικού, που δε θα περιορίζεται μόνο σε ταινίες, αλλά θα περιλαμβάνει, για παράδειγμα, ειδήσεις, υλικό από το κανάλι της Βουλής, μουσεία, πινακοθήκες κλπ. Εκ μέρους της ΕΕ, ο κ. Αλεβαντής σημείωσε πως ο νόμος περί πνευματικών δικαιωμάτων είναι υπό αναθεώρηση και, ως εκ τούτου, υπάρχει η δυνατότητα παρέμβασης, έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη οι ειδικές παράμετροι της χρήσης οπτικοακουστικού υλικού για σκοπούς μετάφρασης και προσβασιμότητας. Πράγματι, σύμφωνα με το Άρθρο 28Α του Νόμου 2121/1993, σχετικά με την «Αναπαραγωγή προς όφελος τυφλών και κωφαλάλων», αναφέρεται ότι «Επιτρέπεται η αναπαραγωγή του έργου προς όφελος τυφλών και κωφαλάλων προσώπων, για χρήσεις που συνδέονται άμεσα με την αναπηρία και δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα, στο βαθμό που απαιτείται λόγω της συγκεκριμένης αναπηρίας. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού μπορούν να καθορισθούν οι όροι εφαρμογής της ρύθμισης, καθώς και η εφαρμογή της σε άλλες κατηγορίες προσώπων με αναπηρίες (άρθρο 5 παρ. 3 περίπτωση β' Οδηγίας 2001/29)».

Ο όγκος του οπτικοακουστικού υλικού που χρήζει μετάφρασης στην Ελλάδα αυξάνεται όλο και περισσότερο και η ανάγκη να εκπαιδευτούν/καταρτιστούν άτομα που θα φέρουν εις πέρας το έργο αυτό, εξασφαλίζοντας παράλληλα την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στα μέσα επικοινωνίας, είναι πιο επιτακτική από ποτέ. Δεδομένου ότι η Οδηγία 2010/13/ΕΕ δεν εφαρμόζεται επαρκώς στην Ελλάδα, θεωρείται αυτονόητο ότι θα πρέπει να δοθεί περισσότερο βάρος στην ενδογλωσσική μετάφραση (υποτιτλισμό για κωφούς και βαρήκοους και ακουστική περιγραφή). Για να είμαστε, όμως, σε θέση να στηριχτούμε σε ισχυρά και σαφή επιχειρήματα γύρω από αυτό το ζήτημα στα εγχώρια και διεθνή φόρα, πρέπει να συμβουλευτούμε τα ήδη υπάρχοντα πορίσματα/στατιστικά στοιχεία μελετών, καθώς και να διεξάγουμε νέες έρευνες (π.χ. focus groups), οι οποίες θα έχουν ως στόχο να καταδείξουν τις ανάγκες και τις προσδοκίες των ατόμων με αναπηρία σχετικά με την προσβασιμότητά τους στα οπτικοακουστικά μέσα.

3. Ποιος ο ρόλος των εμπλεκόμενων φορέων στα παραπάνω;

- Ποιο ρόλο πρέπει να παίζει το πανεπιστήμιο;
- Ποιο ρόλο πρέπει να παίζουν οι υπόλοιποι εμπλεκόμενοι φορείς;

Πέρα από τον εξαιρετικά σημαντικό ρόλο που καλούνται να παίξουν τα πανεπιστήμια στην Ελλάδα, σχεδιάζοντας προγράμματα σπουδών που θα πληρούν τις προαναφερθείσες προδιαγραφές αλλά και θα προάγουν την έρευνα στον τομέα αυτό, η ομάδα εργασίας τόνισε την ανάγκη συστράτευσης όλων των εμπλεκόμενων φορέων (ΕΕ, πολιτείας, συλλόγων ατόμων με αναπηρία, τηλεοπτικών παρόχων, εταιρειών οπτικοακουστικής μετάφρασης κλπ.) προκειμένου η πρωτοβουλία αυτή να είναι πιο αποτελεσματική (μέσω, για παράδειγμα, της προσφοράς σεμιναρίων επαγγελματικών δεξιοτήτων ή της δυνατότητας πρακτικής άσκησης σε φοιτητές από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς). Επίσης, αναγνωρίστηκε ότι πλέον επιβάλλεται η αναθεώρηση της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ ούτως ώστε τα σχετικά άρθρα να γίνουν πιο δεσμευτικά για όλους τους αρμόδιους φορείς.

5. Συμπεράσματα της Ημερίδας Εργασίας

1. Η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ είναι ανεπαρκής διότι παροτρύνει χωρίς να δημιουργεί ρητές υποχρεώσεις. Επιβάλλεται η αναθεώρησή της ώστε να καταστεί πιο δεσμευτική για όλους τους αρμόδιους φορείς.
2. Παράλληλα, η ελληνική νομοθεσία ενώ δημιουργεί σαφείς υποχρεώσεις, δεν εφαρμόζεται πλήρως, αλλά δεν υπάρχει τεκμηριωμένη μελέτη σχετικά με όλα τα σημεία της πλημμελούς εφαρμογής.
3. Ο υποτιτλισμός και η ακουστική περιγραφή μπορούν να χρησιμοποιηθούν για εκπαιδευτικούς σκοπούς, για την εκμάθηση γλωσσών, τη βελτίωση των ικανοτήτων ακοής, ανάγνωσης, γραφής και ομιλίας γλωσσών, αλλά και από γλωσσικές μειονότητες.
4. Προκρίνεται η πρόβλεψη κοινών λύσεων για όλο το κοινό και όχι η διαβάθμιση των υπηρεσιών βάσει κατηγορίας ή βαθμού αναπηρίας. Υπάρχει όμως ανάγκη διεξαγωγής ερευνών βάσει της κατανόησης του οπτικοακουστικού περιεχομένου από το κοινό και όχι βάσει της γενικότερης προτίμησης του τρόπου παροχής των υπηρεσιών. Επίσης, η διεύρυνση του φάσματος παροχής των υπηρεσιών πρέπει να πραγματοποιηθεί με οικονομικά και τεχνικά συμφέροντες όρους.
5. Εκδηλώθηκε ενδιαφέρον συνεργασίας επαγγελματιών μεταφραστών για την αναβάθμιση του επαγγέλματος των υποτιτλιστών και των ακουστικών περιγραφέων και για την ορθή χρήση των εργαλείων στον κλάδο, κάτι που θα βοηθούσε στη διεύρυνση του κοινού στο οποίο θα απευθύνονταν οι παρεχόμενες υπηρεσίες.
6. Επισημάνθηκε η ανάγκη συνεργασίας και συστράτευσης ακαδημαϊκών και ερευνητικών φορέων με κοινωνικούς, ακτιβιστικούς, ευρωενωσιακούς και κρατικούς φορείς καθώς και φορέων του ιδιωτικού τομέα (τηλεοπτικοί πάροχοι, εταιρείες οπτικοακουστικής μετάφρασης κλπ.). Εκδηλώθηκε επίσης σαφής πρόθεση συνεργασίας από τη Γ.Γ.Ε.Ε. Επισημάνθηκε επίσης η ανάγκη δημιουργίας ενός φόρουμ με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, με στόχο τη συνεκπαίδευση και την ενημέρωση.
7. Η περιορισμένη εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας αντικατοπτρίζεται και στην ιδιαίτερα περιορισμένη προσφορά σπουδών οπτικοακουστικής μετάφρασης από τα ανώτατα και τεχνολογικά εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς και από τις ιδιωτικές σχολές ή τα κέντρα διά βίου μάθησης της χώρας μας, όπως προκύπτει από τα αναρτημένα στο διαδίκτυο προγράμματα σπουδών τους.
8. Σε προπτυχιακό επίπεδο, προτείνεται η προσφορά ενός εισαγωγικού μαθήματος στην οπτικοακουστική μετάφραση. Σε μεταπτυχιακό επίπεδο προτείνεται είτε η προσφορά επιπλέον μαθημάτων οπτικοακουστικής μετάφρασης στα ήδη υπάρχοντα μεταπτυχιακά προγράμματα (προτιμώμενη επιλογή) είτε η δημιουργία νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων τα οποία να είναι εξ ολοκλήρου αφιερωμένα στην οπτικοακουστική μετάφραση. Παράλληλα, τονίστηκε η ανάγκη οργάνωσης προγραμμάτων διά βίου μάθησης για επαγγελματίες μεταφραστές.
9. Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να έχουν ακαδημαϊκή εξειδίκευση και επαγγελματική εμπειρία στην οπτικοακουστική μετάφραση, γνώση των αναγκών των ατόμων με αναπηρία, δεξιότητες στη χρήση λογισμικού οπτικοακουστικής μετάφρασης και εμπειρία σε σπουδές κινηματογράφου ή και ΜΜΕ.
10. Το εκπαιδευτικό υλικό θα πρέπει να είναι ελεύθερο πνευματικών δικαιωμάτων.
11. Επειδή ο όγκος του οπτικοακουστικού υλικού που χρήζει μετάφρασης στην Ελλάδα αυξάνεται ραγδαία, η εκπαίδευση των επαγγελματιών που θα ασχοληθούν με αυτό είναι πιο επιτακτική από ποτέ. Απαιτείται η διαμόρφωση ισχυρών και σαφών επιχειρημάτων με βάση στατιστικά στοιχεία και πορίσματα από μελέτες και έρευνες (π.χ. focus groups).
12. Οι υπηρεσίες προσβασιμότητας αφορούν την ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτών και όχι κάτι εξαιρετικό που απευθύνεται σε κάποιους που ίσως θεωρούνται ως πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Επίσης, όσοι προσφέρουν επαγγελματικά τις εν λόγω υπηρεσίες θα πρέπει να αναγνωριστούν και να αμειφτούν σωστά.

6. Κατάλογος συμμετεχόντων

Όνοματεπώνυμο		Φορέας
Αλεβαντής	Παναγιώτης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Αναγνωστοπούλου	Μαρία-Επιστήμη	Διερμηνέας (Ταυτοχρόνη)
Αυγέρη	Αγγελική	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Αφεντούλης	Σωτήριος	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Βλαχόπουλος	Στέφανος	ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ
Βλάχου	Ελένη	ΣΥΔΙΣΕ
Γεωργακοπούλου	Γιώτα	Deluxe Media
Γκούση	Ρένια	NOVA/FORTHNET
Γκρόζου	Αθανασία	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Γραμμένου	Ειρήνη	
Desblache	Lucile	Roehampton University
Δεσύλλα	Λουίζα	University of Surrey
Δημητρίου	Ελένη	Πανελλήνιος Σύλλογος Επισήμων Μεταφραστών Υπουργείου Εξωτερικών (Π.Σ.Ε.Μ.ΥΠ.ΕΞ.)
Diaz-Cintas	Jorge	Centre for Translation Studies (CenTraS), UCL
Δρόσου	Κυριακή	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Ζαμπέλη	Κατερίνα	Νεανικό Πλάνο, http://www.neanikoplano.gr
Ηλιάδου	Μαρία	Διερμηνέας (Ψιθυριστή)
Ιωακειμίδου	Σοφία	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Καίσαρη	Ελένη	Σωματείο Τυφλών Κέρκυρας
Καρακαντά	Αλίνα	Διερμηνέας (Ψιθυριστή)
Καραντζή	Ισμήνη	Be there Corfu Animation Festival
Καρολίδου	Άννα	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Καρράς	Γιάννης	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Καρύδης	Ιωάννης	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Κατσιά	Μαρία	Διερμηνέας (Ταυτοχρόνη)
Κεντρωτής	Γεώργιος	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Κεφαλοπούλου	Ζωγραφιά	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Κοζομπόλης	Σταύρος	Εθελοντής
Κοτσαλίδου	Ηραλία	Εθελοντής
Κουβόπουλος	Χρήστος	Sierra downtown studios
Κοψαχείλη	Λένα Ε.	Διερμηνέας (Ψιθυριστή)
Κρητικού	Μαρίνα	Σωματείο Τυφλών Κέρκυρας

Κυπράκη	Νατάσα	Translation & Editing Services
Κυριακοπούλου	Μαίρη	ΠΕΕΜΠΠ
Κωστίκα	Ελισάβετ	Εθελοντής
Λιάκου	Ευαγγελία	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Λουπάκη	Ελπίδα	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Μακρή	Ειρήνη	Υποτιτλίστρια
Μαντέλη	Θάλεια	Ελληνική Ένωση Διερμηνέων-Μεταφραστών-Διαπολιτισμικών Μεσολαβητών Των Σπάνιων Γλωσσών
Μαργιολάκη	Μαρία	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Μαρτσούκου	Χάρα	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Matamala	Anna	Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
Ματσαϊδώνη	Θεοδώρα	Εθελοντής
Μεταλληνός	Ανέστης-Σπυρίδων	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Μιλούνοβιτς	Μαριάννα	ΠΕΜ- Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών
Μιχαλακόπουλος	Γιώργος	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Μωραΐτη	Ελένη	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Νικολάου	Πασχάλης	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Οικονομίδης	Ευάγγελος	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Οικονόμου	Κώστας	Τμήμα Πληροφορικής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Ουάσφι	Αμίνα	Audiovisual
Πανταζάρα	Ανδρομάχη-Βιργινία	ΕΚΠΑ
Παπαδοπούλου	Φωτεινή	Διερμηνέας (Ταυτοχρόνη)
Παπασωτηρίου	Μαρίνα	Εθνική Πινακοθήκη/Παράρτημα Κέρκυρας
Πατηνωτάκη	Εμμανουέλα	Ερευνήτρια
Πενητάρχου-Πουλημένου	Αικατερίνη	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Πετροπούλου	Βασιλική	
Ρεκατσίνα	Χριστίνα	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Ρέστα	Ζωή	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Ροϊνιώτη	Ελένη	Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας
Σάμαρη	Ευτέρπη	Εθελοντής
Σκιαδοπούλου	Αγγελική	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Σμάνη	Βασιλική	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Σουλιώτη	Αλεξάνδρα	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Σοφρά	Μαρία-Ελένη	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Στασιμιώτη	Μαρία	Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Σταφυλιά	Δήμητρα	ΠΕΕΜΠΠ
Στεργιοπούλου	Σοφία	ΕΡΤ
Στεργιοπούλου	Μιχαέλα	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Στεφανοπούλου	Δήμητρα	NOVA/FORTHNET
Σωσώνη	Βιλελμίνη	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Τζιάφα	Ελένη	ΕΚΠΑ
Τσαπακίδου	Κατερίνα	Φοιτήτρια μετάφρασης
Τσίγκου	Μαρία	Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Φωτόπουλος	Φώτης	ΠΕΜ- Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών
Χαραλαμπίδης	Ιγνάτιος	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Χαροκόπου	Ελευθερία	Ιόνιο Πανεπιστήμιο-μεταπτυχιακός
Χουσιάδα	Βασιλική	Εθελοντής

Σύνολο 82

7. Βιογραφικά ομιλητών – Συντονιστών – Εισηγητών

Georgios Kentrotis was born in Molaoi, Laconia, Greece. He studied Law and Political Sciences at Athens University, Faculty of Law, Department of Law. He continued his studies at the postgraduate level in administrative law with Professor Wilfried Fiedler of the Universität des Saarlandes (Saarland University) in Germany, where he was awarded his PhD in Law. For a number of years he practiced Law in Athens and abroad. In 1994 he was elected Member of the Faculty at the Department of Foreign Languages, Translation and Interpreting at the Ionian University, a position he has held continuously ever since. He has taught as a visiting Professor at other universities in Greece and abroad, in Germany and Italy. He has repeatedly been elected President of DFLTI and appointed member of the Senate of the Ionian University. He is a regular member of many international scientific societies. His research interests lie in the fields of the theory and practice of translation, philosophy of language, ancient Greek and Roman literature, world literature, and Greek literature focusing on the Heptanese School, Greek surrealism and literature from the inter-war period up to the present. He translates to modern Greek from ancient Greek, Latin, German, Italian, Spanish, French, English, Russian and Czech. He has published more than 60 volumes of translations, three novels and four poetry collections. His further interests include sports, visual arts, classical music and folk music from around the world, especially the Greek folk music “Rembetiko”, Canzone napoletana (Neapolitan songs) and the Argentine tango.

Georgios Michalakopoulos holds a BA in Translation from the Ionian University, an MA in Middle East Politics from the University of Durham (UK) and a PhD in Economic Geography from the Ionian University. He has worked as an International Relations advisor and has lectured extensively on issues relating to Turkish politics and society. His research interests focus on Turkey and more specifically on the developments taking place within Turkish society and politics, on the relationships between politics and society, on the role of literature as a ‘mirror’ of the society and on the relationship between language and society in Turkey. Dr Michalakopoulos has participated in numerous conferences and published articles in journals and edited volumes. He is the author of the books *Coming Nearer to the Turkey we don't know* (in Greek), *Bilge Karasu's Night* (in Greek). He participated in the Programme "Fulbright American Studies institute on US National Security" belonging to the thematic cycle *American Foreign Policy Formulation in an Era of Globalization* under the auspices of the US State Department (University of Delaware, January 2004). He is currently Associate Professor at the Department of Foreign Languages, Translation and Interpreting (Ionian University) and teaches modules on Turkish Literature and Civilization.

Elina Roinioti is a sociologist and game researcher. She holds a Master's Degree on Social and Political Theory and is a PhD candidate in the Department of Communication, Media and Culture (CMC) at Panteion University. She has contributed in various R&D programmes in collaboration with the National Centre of Social Research, the National and Kapodistrian University of Athens, the University of Oslo and the Institute for Child Health- Department of Mental Health and Social Welfare. Over the past few years she has been designing digital and hybrid games for educational purposes (Onassis Cultural Center, Eugenides Foundation). She is a scientific collaborator of the New Media Lab (CMC) and member of The Games Philosophy Network. Since 2015 she is scientific collaborator for the Secretariat General for Media and Communication in the field of audiovisual media and digital culture.

Jorge Díaz Cintas is Professor in Translation at the Centre for Translation Studies (CenTraS), University College London. He is the author of numerous articles, special issues and books on audiovisual translation. He is one of the directors of the European Association for Studies in Screen Translation and since 2010 has been the Chief Editor of the Peter Lang series New Trends in Translation Studies. He is a member of the international research group TransMedia and a member of the EU LIND (Language Industry) Expert Group. He is the recipient of the Jan Ivarsson Award (2014) and the Xènia Martínez Award (2015) for invaluable services to the field of audiovisual translation.

Anna Matamala, BA in Translation (UAB) and PhD in Applied Linguistics (UPF, Barcelona), is since 2009 a senior tenured lecturer at the Universitat Autònoma de Barcelona. Former coordinator of the PhD in Translation and Intercultural Studies at UAB (2010-2014), where she led an active internationalization policy, and of the MA in Audiovisual Translation at UAB (2005-2012). A member of the international research group TransMedia (<http://www.transmediaresearchgroup.com/>), and of its local branch Transmedia Catalonia (<http://grupsderecerca.uab.cat/transmedia/>), Anna Matamala has participated (DTV4ALL, ADLAB, HBB4LL, ACT) and led (AVT-LP, ALST, VIW) funded projects on audiovisual translation and media accessibility. She has taken an active role in the organisation of scientific events such as the Media for All conference or the Advanced Research Audio Description Seminar ARSAD, and has published extensively in international refereed journals such as Meta, The Translator, Perspectives, Babel, Translation Studies, among others. She is the author of a book on interjections and lexicography (IEC, 2005), co-author (with Eliana Franco and Pilar Orero) of a book on voice-over (Peter Lang, 2010), and co-editor of four volumes on audiovisual translation and media accessibility. Joan Coromines Prize in 2005, and APOSTA Award to Young Researchers in 2011. Her research interests are audiovisual translation, media accessibility and applied linguistics. She is currently involved in standardisation work at ISO. Website: gent.uab.cat/amatamala

Lucile Desblache is Professor of Translation and Transcultural Studies at the University of Roehampton. She has created and convened several postgraduate translation courses and is currently the University of Roehampton coordinator for the European Masters in Translation at Roehampton where she teaches on Audiovisual and Specialised Translation programmes. She is also the director of the Translation and Transcultural Studies Research Centre. Her main research interests lie in two areas: music and translation on the one hand, and environmental and animal representation in contemporary cultures on the other. She is the author of the Bestiaire du roman contemporain d'expression française (2002), of La Plume des bêtes (2011), has edited many books and journals in both translation and comparative literature, including an issue of L'Esprit créateur on "Literature and Ecology" (2006). She is currently writing a monograph on music and translation to be published by Palgrave Macmillan (2017). She is the main investigator of the Translating Music AHRC-funded network and the editor of JoSTrans, The Journal of Specialised Translation.

Panayota (Yota) Georgakopoulou holds a PhD in translation and subtitling from the University of Surrey and is a seasoned operations executive in the translation and subtitling industries. She is currently Senior Director, Research & Int'l Development at Deluxe Media, where she leads translation initiatives as well as research on language technologies and tools, and their application in subtitling workflows. She has successfully led Deluxe's efforts in the FP7 projects SUMAT and transLectures, and is currently working on the H2020 project TraMOOC. Prior to working for Deluxe, Yota was Managing Director of the European

Captioning Institute. Yota has also taught theory and practice of translation at the Universities of Westminster and Surrey, where she set up modules on subtitling that evolved into fully-fledged audiovisual translation courses. She has given numerous invited talks on audiovisual translation at conferences and universities across Europe. She has served as external adviser on university approval panels, as external examiner for the postgraduate programs in translation and audiovisual media at the University of Surrey, as well as on the steering and advisory committees of international conferences. She has published on subtitling, audio description and machine translation, while her research interests also include accessibility, crowdsourcing, computer assisted translation and speech recognition.

Vilemini Sosoni holds a BA in English Language and Linguistics from the University of Athens (1996) a DU in Translation from the University of Strasbourg (1996) an MA in Translation (1997) as well as a PhD in Translation and Text Linguistics (2004) from the University of Surrey. She has taught Specialised Translation at both undergraduate and postgraduate levels at the University of Surrey, the University of Westminster, the University of Athens, the Institut Français d' Athènes (IFA), Roehampton University and the Ionian University where she was appointed Lecturer in 2010. She also has extensive industrial experience having worked as freelance translator, editor and subtitler, as well as in-house project manager and translator. She is a founding member of the Research Group "Language and Politics", a member of the "Centre for Research in Translation and Transcultural Studies" and a member of the editorial board for the international journals Jostrans and Intercultural and Intersemiotic Translation. Her research interests lie in the areas of the Translation of Institutional, Legal, Political and Economic Texts, Text Linguistics and Corpus Linguistics and Translation, Machine Translation (MT) and AVT. She has participated in EuropeAid projects, translator and interpreter training projects and has published articles in international journals and edited volumes. She currently participates in the Eurolect Observatory research project and in the TraMOOC project funded under H2020-ICT-2014/H2020-ICT-2014-1 (Grant Agreement number 644333).

Emmanouela Patiniotaki is a graduate of English and Greek Language and Literature, specialised in Linguistics and owns an MSc in Scientific, Technical and Medical Translation with Translation Technologies from Imperial College London. Her doctoral dissertation under Imperial College focuses on a combination of audiovisual translation and assistive technology towards the provision of Accessible Online Education for all, under the prism of Disability Studies. She has been working as a translator, reviewer and localiser since 2004 and as an audiovisual translation and accessibility provider since 2008. She teaches Translation Technology, Language Automation, Specialised Translation, Audiovisual Translation and Accessibility in universities and other educational organisations and participates in the assertion of accessibility rights in education, entertainment and communication. She is an active member of the Movement of Disabled Artists and the Movement for the Emancipated of the Disabled - Zero Tolerance, whose aim is to raise awareness and fight for accessibility in society.

Maria Tsigou is Assistant Professor at the Department of Foreign Languages, Translation and Interpreting at the Ionian University. She holds a BA in Classics from the National and Kapodistrian University of Athens (1988), and a PhD (Hons) in Language Studies - General Linguistics and Phonetics from Paris 5 - René Descartes Sorbonne University (2000). She has taught Linguistics at undergraduate level at René Descartes University, French as a Foreign Language at postgraduate level at the Hellenic Open University, Linguistics and Translation,

and French at both undergraduate and postgraduate levels at the Ionian University. She has also worked as an EU legislation analyst at the EU office of the Greek Ministry of Education, reviewing proposals and policy decisions (2003-2006). She was appointed as Greece's representative in the EU Committee for Multilingualism Policy (2004-2006), maintaining her interest to the good practice of teaching foreign languages. Dr Tsigou has published a number of articles in Greek and French, and her research interests are related to Linguistics and Translation, French as a Foreign Language, Humor in Translation, Text Linguistics, Discourse Analysis, Audiovisual Translation, Languages in Contact, Language Death, Language Policies and Multilingualism in the EU. She is the author of the monograph *Linguistics and Translation: an approach of the Translation Unit [in Greek]*.

Louisa Desilla obtained a first-class BA in English Language and Literature from the National and Kapodistrian University of Athens, then she was awarded an MA in Translation Studies (2005) and a PhD in Translation and Intercultural Studies (2009) by The University of Manchester. Her principal research interests reside in the pragmatics of intercultural communication and audiovisual translation. Through her doctoral studies, she has developed a strong interest in audience reception of subtitled/dubbed films. She is currently co-investigator on the AHRC-funded networking project entitled *Tapping the Power of Foreign Films: Audiovisual Translation as Cross-cultural Mediation* in collaboration with the University of East Anglia. She has published in international academic journals in the fields of Linguistics and Translation. Dr Louisa Desilla has 10 years of teaching experience in UK Higher Education Institutions, her principal area of expertise being Audiovisual Translation. She has also taught Specialised Translation, Translation Theory and Intercultural Communication at The University of Manchester, Imperial College London, London Metropolitan University and University of Surrey. Since 2013, she has been a Teaching Fellow in Audiovisual Translation and Online Courses Coordinator in the Centre for Translation Studies (CenTraS) at University College London (UCL).

7. Παράρτημα - Κείμενα ή/και διαφάνειες ομιλιών

Χαιρετισμός – Γεώργιος Μιχαλακόπουλος, πρόεδρος του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Welcome speech - Georgios Michalakopoulos, Head of the Department of Foreign Languages, Translation and Interpreting, Ionian University

Dear Fellow and Vice President of the Department of Foreign Languages, Translation and Interpreting, Prof. Georgios Kentrotis), Dear Mr Alevantis, Athens Field Officer of the European Commission's Directorate General for Translation, Dear distinguished Fellows that have traveled to Corfu, Dear students, I heartily welcome you all.

On behalf of the Department of Foreign Languages, Translation and Interpreting it is my pleasure and privilege to welcome you all to this unique event taking place to our beautiful island, Corfu. And as some people say, to "the gates connecting West to the East".

Our University and our Department, especially, are very pleased to host this workshop which is the first of its kind in Europe and which is co-organized in collaboration with the Athens Field Office of the European Commission's Directorate General for Translation. And we are grateful for this and also for all the help given to us not only on this occasion but for years now.

Today's event belongs to a spectrum of similar workshops organized by the European Commission under the title "Translating Europe". Our workshop will focus, among others, on the Directive 2010/13/EU relating to the provision of accessible audio-visual media services to people with visual or hearing disabilities, and on this Directive's implementation in our country and the issues that arise from it.

In hosting this workshop, our primary objective is to promote an exchange of opinions about the current situation, in Greece and elsewhere, and to consider the initiatives that are currently underway.

I am sure that this initiative will provide the "first of its kind" platform, and I hope to continue being so, for a large group of academics, experts, students and professionals to interact and share their knowledge.

Again, I want to welcome you all in Corfu, to thank you sincerely for your participation and to thank, for one more time, Mr. Alevantis for his support.

Εφαρμογή του άρθρου 7 της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ στην Ελλάδα **Ελίνα Ροϊνιώτη, Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας**

Το ζήτημα της προσβασιμότητας στο χώρο των οπτικοακουστικών μέσων κατέχει κεντρική θέση στη δημόσια ατζέντα, γεγονός το οποίο καταδεικνύεται από τις εξελίξεις που έχουν λάβει χώρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Όταν όμως κάνουμε λόγο για προσβασιμότητα, σε τι ακριβώς αναφερόμαστε; Προτού λοιπόν μιλήσουμε συγκεκριμένα για την οδηγία 2010/13/EU και το επίμαχο άρθρο 7, σκόπιμο είναι να προσεγγίσουμε κριτικά την ίδια την έννοια της προσβασιμότητας προκειμένου να θέσουμε και το πλαίσιο της σημερινής μας συζήτησης.

Η έννοια της προσβασιμότητας έχει αποτελέσει αντικείμενο εκτενούς μελέτης σε έναν ιδιαίτερο τομέα της σύγχρονης οπτικοακουστικής παραγωγής, εκείνου των ηλεκτρονικών παιχνιδιών. Τα ηλεκτρονικά παιχνίδια αφορούν σε ένα εξ ορισμού διαδραστικό μέσο, όπου ο συντονισμός ματιού-χειριού (eye-hand coordination) από πλευράς του παίχτη-καταναλωτή αποτελεί βασική προϋπόθεση διαντίδρασης με αυτά και η λεγόμενη εμπύθιση (immersion) στο παιχνίδι είναι τεχνολογικά διαμεσολαβούμενη, υποστηρίζεται δηλαδή από ήχο, κινούμενη εικόνα, σένσορες κλπ. Προκειμένου λοιπόν να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες εκατοντάδων χιλιάδων καταναλωτών που βιώνουν κάποιου τύπου αναπηρία, έχουν αναπτυχθεί οι κατάλληλες τεχνολογίες οι οποίες ενισχύουν την προσβασιμότητα των ατόμων αυτών, όπως το εικονικό πληκτρολόγιο και το εικονικό ποιντίκι για τα άτομα με κινητικά προβλήματα.

Σε επίπεδο οπτικοακουστικής μετάφρασης, τα video games από την πρώτη στιγμή της εμφάνισής τους είχαν ενσωματωμένους υπότιτλους. Σήμερα μάλιστα μεγάλες εταιρείες όπως η Ubisoft έχουν δεσμευτεί να ενσωματώσουν υπότιτλους σε όλα τα παιχνίδια τους. Εκείνο που επισημαίνουν οι επαγγελματίες του χώρου είναι ότι το ζήτημα που προκύπτει όσον αφορά στην οπτικοακουστική μετάφραση των video games είναι ότι δεν υπάρχουν σαφείς οδηγίες για το πώς να γίνεται σωστά ο υποτιτλισμός των παιχνιδιών αυτών, αρχής γενομένης από το μέγεθος της γραμματοσειράς, το χρώμα και τον αριθμό των γραμμάτων κλπ, όπως δηλαδή συμβαίνει για παράδειγμα στα τηλεοπτικά προγράμματα σήμερα. Σε εξίσου υψηλά επίπεδα κινείται και η μεταγλώττιση των παιχνιδιών (video game localization). Όσον αφορά στην περίπτωση της Ελλάδας, λίγα παιχνίδια έχουν μεταγλωττιστεί στην ελληνική γλώσσα και μάλιστα τα αποτελέσματα δεν ήταν ιδιαίτερα καλά.

Εκείνο όμως στο οποίο αξίζει να εστιάσουμε είναι στον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζεται το ζήτημα της προσβασιμότητας στο χώρο των games. Η προσβασιμότητα για τους developers και τους ερευνητές των games αποτελεί ένα καθολικό αίτημα αφού δεν απευθύνεται μόνο σε μια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα, με συγκεκριμένες ανάγκες όπως είναι τα άτομα με προβλήματα όρασης και ακοής αλλά απευθύνεται στο γενικό πληθυσμό, αφού μια ενδεχόμενη αδυναμία πρόσβασης μπορεί να οφείλεται σε μια πλειάδα παραγόντων, οι οποίοι μπορεί να συνδέονται με μια εκ γενετής ή επίκτητη αναπηρία, μπορεί όμως να οφείλεται σε περιβαλλοντικούς λόγους, να είναι προσωρινή ή περιστασιακή ή να σχετίζεται με συγκεκριμένες δεξιότητες τις οποίες κάποιος/α μπορεί απλά να μην κατέχει. Η έννοια της προσβασιμότητας αφορά επίσης στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας αλλά και τα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι καταναλωτές λόγω διαβίωσης σε αγροτικές περιοχές και έλλειψης υποδομών για παράδειγμα.

Η έννοια της καθολικής προσβασιμότητας αποτέλεσε και ένα από τα κεντρικά πορίσματα της δημόσιας διαβούλευσης που έλαβε χώρα στο πλαίσιο της Πράσινης Βίβλου της Επιτροπής για το έτος 2013 η οποία περιστρεφόταν γύρω από το θεματικό άξονα της «οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων» (YOAM) και τιτλοφορούταν «προετοιμασία για την πλήρη σύγκλιση στον οπτικοακουστικό κόσμο: οικονομική μεγέθυνση, δημιουργία και αξίες». Στο πλαίσιο αυτό, η παροχή υπηρεσιών προσβασιμότητας, στις οποίες φυσικά εντάσσεται ο υποτιτλισμός και η μεταγλώττιση, αφορά σε ένα ευρύτερο πλαίσιο εφαρμογής όπου στο επίκεντρο τοποθετείται η βελτίωση της καθημερινότητας όλων, γεγονός το οποίο με τη σειρά του έχει πολλαπλές συνέπειες στον κοινωνικό ιστό αφού ενισχύει τους στόχους της ψηφιακής πολιτικής (το οποίο αναφέρεται στο Global Risk

Report 2016 του World Economic Forum), επιτρέπει την διεύρυνση της αγοράς οπτικοακουστικών μέσων (εκθετική αύξηση του κοινού στο οποίο απευθύνονται, περισσότεροι επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται, μεγαλύτερη δυνατότητα για την εξεύρεση κονδυλίων κλπ), στηρίζοντας έμπρακτα τα δικαιώματα όλων για ανεξάρτητη διαβίωση και αυτόνομη επιλογή.

Ο λόγος για την οπτικοακουστική μετάφραση και προσβασιμότητα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενσωματώνεται στο άρθρο 7 της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) όπου προβλέπει ρητά ότι «Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τους παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων που υπόκεινται στη δικαιοδοσία τους να μεριμνήσουν ώστε οι υπηρεσίες τους να καταστούν σταδιακά προσβάσιμες στους ανθρώπους με οπτική ή ακουστική αναπηρία», μια οδηγία η οποία έχει ενσωματωθεί στο ΠΔ 109/2010 (ΦΕΚ Α'190/5.11.2010) στο οποίο και αναγράφονται οι οδηγίες προς τους παρόχους οπτικοακουστικών μέσων και αναφέρεται ο ρόλος που δύναται να αναλάβει το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (άρθρο 29). Ενώ σημαντικά βήματα έχουν ήδη λάβει χώρα όπως η ύπαρξη τηλεοπτικών δελτίων ειδήσεων για άτομα με προβλήματα ακοής, παρόλα αυτά η οδηγία τυγχάνει ελλιπούς εφαρμογής και αυτό πιθανόν διότι το άρθρο 7 έχει ευρύ περιεχόμενο, ενώ παράλληλα παρατηρείται μια έλλειψη πολιτικής ρύθμισης σε μη γραμμικές τεχνολογίες. Το ερώτημα λοιπόν που οφείλουμε να θέσουμε είναι ποιες ακριβώς θα είναι οι εφαρμογές του άρθρου 7 στην αναθεωρημένη πια οδηγία, δεδομένου ότι σε αυτήν πέρα από τις on demand υπηρεσίες, υπεισέρχονται και οι ψηφιακές πλατφόρμες.

Η Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας έχει λάβει θέση **υπέρ της συμπερίληψης των οπτικοακουστικών υπηρεσιών στην Οδηγία ΕΑΑ (European Accessibility Act)** με κύριο στόχο τη σφαιρική και ολοκληρωμένη προάσπιση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ και έχει αποστείλει τις σχετικές απόψεις προς τη Σλοβάκικη Προεδρία σε διάφορες φάσεις επεξεργασίας της Οδηγίας. Στις νεότερες εκδοχές επανήλθε ο ορισμός για τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες που χρησιμοποιείται και στην Οδηγία 2010/13/ΕΕ, ο οποίος είχε απαλειφθεί και η ΓΓΕΕ είχε αιτηθεί την επαναφορά του (κοινή θέση με Γαλλία), ώστε να αντικατοπτρίζεται η **ισχυρή σύνδεση και η συμπληρωματική σχέση μεταξύ των δύο Οδηγιών**. Πράγματι, στην τελευταία διαθέσιμη εκδοχή της διατυπώνεται πιο ρητά η **ρυθμιστική «σύμπραξη»** μεταξύ των οδηγιών, δηλαδή η ΕΑΑ θα ρυθμίζει την πρόσβαση *“to the extent that the features are not covered by Directive 2010/13/EU”* (p.23), γεγονός που αξιολογείται ως θετική κίνηση εκ μέρους της Προεδρίας. Ωστόσο, ζητήθηκε μια εκ νέου αποσαφήνιση της έννοιας των *“accessible features”* για να συγκεκριμενοποιηθεί το πεδίο ρύθμισης της European Accessibility Act, με μια πιθανή αναφορά (ενδεχομένως) στο προοίμιο μία ενδεικτικής λίστας αυτών των «χαρακτηριστικών» ή δυνατοτήτων, ειδικά για τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες.

Το ζήτημα της πρόσβασης στα οπτικοακουστικά μέσα είναι εξαιρετικά σημαντικό και όπως μπορεί κανείς να παρατηρήσει από τις διεθνείς εξελίξεις είναι αρκετά σύνθετο καθώς η τεχνολογία αλλάζει διαρκώς και καλούμαστε να προσαρμοζόμαστε σε ολοένα και καινούργια περιβάλλοντα. Παρόλα αυτά, είναι χρέος όλων μας να δουλέψουμε για να πετύχουμε σχεδόν

το αυτονόητο, την πρόσβαση όλων των πολιτών στα προϊόντα και τις υπηρεσίες της νέας εποχής.

Σας ευχαριστώ

Keynote speech - State-of-the-art in Audiovisual Translation, Professor JORGE DIAZ-CINTAS, Director, Centre for Translation Studies (CenTraS), School of European Languages, Cultures and Societies University College London

State-of-the-art in Audiovisual Translation

Prof. Jorge Díaz-Cintas
University College London

j.diaz-cintas@ucl.ac.uk

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE GENERAL TRANSLATION
Directorate B - Translation
EL - Greek Language Department
Athens Field Office

Audiovisual Translation

- Ⓜ Multimodal communication
 - Ⓜ Audio
 - Ⓜ Sound
 - Ⓜ Music
 - Ⓜ Visual
 - Ⓜ Images
 - Ⓜ Language

- Ⓞ Interpreting
- Ⓞ Dubbing
- Ⓞ Voiceover
- Ⓞ Narration
- Ⓞ Subtitling
Surtitling

 Revoicing

 Rewriting

 CentraS
Centre for Translation Studies
@UCL

Accessibility

- Ⓞ Sign Language Interpreting
- Ⓞ Subtitling for the deaf and the hard-of-hearing
 - Ⓞ Interlingual & intralingual
 - Ⓞ Re-speaking
- Ⓞ Audio description for the blind and the partially sighted
 - Ⓞ Audio subtitling

 CentraS
Centre for Translation Studies
@UCL

Contents

- Ⓜ Communication
- Ⓜ Academic world
- Ⓜ Legislation
 - Ⓜ Quantity
 - Ⓜ Quality
- Ⓜ Industry
- Ⓜ Technology
- Ⓜ Amateurs

Communication - AVT Boom

- Ⓜ Cinema → TV → DVD > Blu-ray → Internet → HbbTV → OTT
 - Ⓜ Distributors/Exhibitors → Broadcasters/Narrowcasters → Publishers → Streaming providers
- Ⓜ Digitisation
 - Ⓜ More genres, more channels
 - Ⓜ More translation: dub + sub + access
- Ⓜ Linear → Multi-stop (remediation)
 - Ⓜ Easier manipulation of material

Subtitle settings

Audio Description settings

Yahoo brings closed captioning to, well, everywhere

[caption: Steve Martin appearing on the SNL 40th Anniversary show, as seen on Yahoo's Android Screen app, with yellow captions on a blue background. The on-screen caption reads, "But tonight we're going to honor all the great moments of the last forty..."]

- Ⓢ **More modules, courses**
- Ⓢ **Face-to-face, online, blended...**
- Ⓢ **More conferences**
- Ⓢ **More publications**
- Ⓢ **More research projects**

Industry

- Ⓜ More awareness
- Ⓜ More obligations
- Ⓜ More events (film festivals)
- Ⓜ New platforms: Netflix, Amazon...
- Ⓜ AVT associations

Legislation

Ⓜ 2003

Ⓜ National level

Ⓜ Ofcom, FCC, CESyA...

Ⓜ European level

Ⓜ 2007

Ⓜ Article 7, Directive 2010/13/EU

EUROPEAN PARLIAMENT

2004

2009

12.11.2007

0099/2007

WRITTEN DECLARATION

pursuant to Rule 116 of the Rules of Procedure

by Lídia Joanna Geringer de Oedenberg

on the subtitling of all public-service television programmes in the EU

Lapse date: 26.2.2008

Legislation - Quantity

 Quantity

 Promotion

Legislation - Quantity

 DIGITAL AGENDA FOR EUROPE
A Europe 2020 Initiative

 2015 Commission launches €1 million preparatory action to crowdsource subtitling to increase the circulation of European works

 2015 Commission launches €2 million pilot project to develop new subtitled versions of selected TV programmes across Europe
Published on 29/07/2015

 2016 Call for Proposals 2016 - Subtitling European cultural TV contents across all Europe **CNECT 2781934/2016** **Closed!**

 Official Launch: **4 months ago**

 Closed: **2 months ago**

 Global Budget: **1 M€**

 Official page of the Call [↗](#)

Legislation - Quality

Quality

- Ofcom
- Live subtitling – NER Model

Legislation - European Union

A high quality of language transfer must be developed [...] as it is the **poor quality** of dubbed and subtitled versions which is the real **reason why programmes fail** to reach other markets or turn to be flops – rather than the absence of such versions.

European Commission (1994)
Audiovisual Policy of the European Union: Green Paper

Media 2007-2013: Selective support

The support can cover up to 50% of the eligible distribution and promotion costs, **dubbing and subtitling costs** and costs of digital distribution, up to a ceiling of €150,000 per distributed film.

http://ec.europa.eu/culture/media/media-content/documents/fundings/distribution/selective-support/calls/call-2/di-sel-guidelines-final-2012_2013-final.pdf

Legislation - European Union UCL

News MEPs About Parliament Plenary Committees Delegations At your service EP TV More

European Parliament / LUX Prize

Home News About LUX FILM DAYS Previous editions Downloads Search on LUX Prize

MEDITERRANEA, MUSTANG AND UROK (THE LESSON) TO CONTEND FOR THE 2015 LUX FILM PRIZE | July 24, 2015

LUX FILM PRIZE EUROPEAN PARLIAMENT OFFICIAL SELECTION COMPETITION 2015

MEDITERRANEA Araks Gevorgyan

MUSTANG Deniz Gamze Ergiven

UROK (THE LESSON) Kristina Grozeva, Petar Valchanov

Discover the agenda

Subtitled in the 24 official languages of the EU, *Mediterranea*, *Mustang* and *Urok (The Lesson)* - the three films of the 2015 LUX Prize Official Competition - travel together from October 2015 to January 2016, visiting more than 40 cities of the 28 European Member States.

Discover the agenda

Subscribe the RSS feed

0 0 0

Share Tweet Mail

Like Federico Spolti, Leonardo, Elena Di Giovanni and 23,032

URL: <http://www.luxprize.eu/>

LUX Prize 23,034 likes Bringing it Europe to CELEBRATE Like Page

2 friends like this

LUX Prize shared Mustang Film - Turkey's photo 23 hrs

www.luxprize.eu

Europese Co Commission

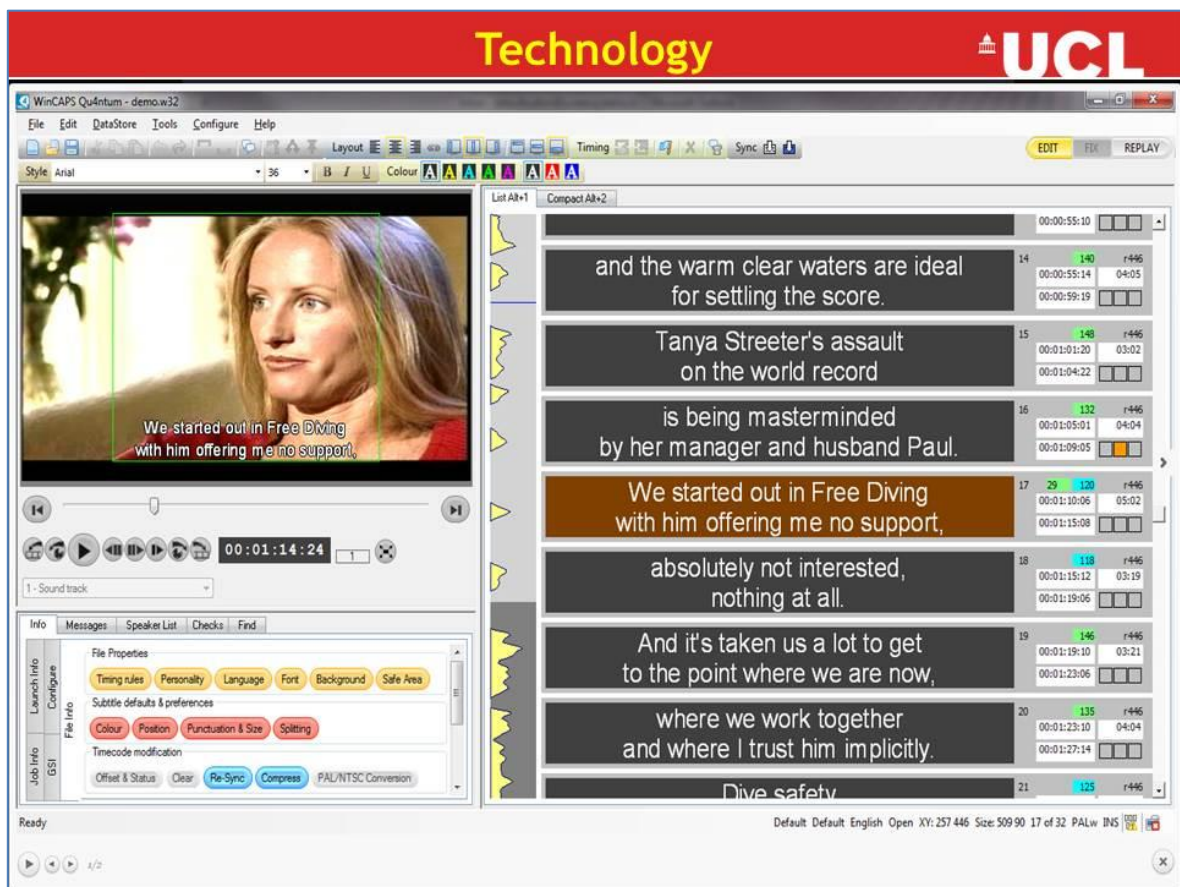
Respect for languages has been a basic principle of the European Union

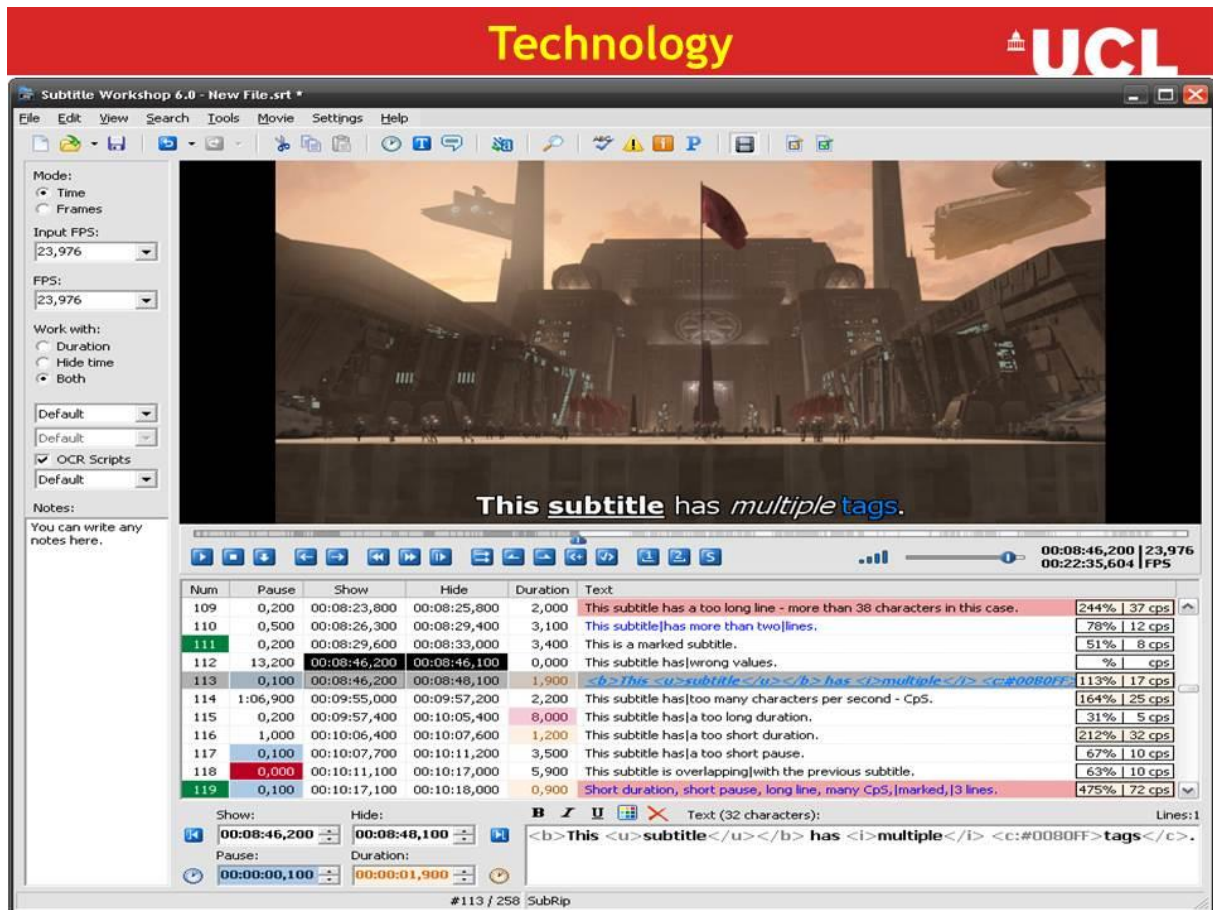
English 01:24/05:24 Web streaming tool developed by European Commission

UCL

and over 60 other languages are spoken in regions or by specific groups.

CentraS Centre for Translation Studies @UCL

Technology **UCL**

In the cloud

Online Captions & Subtitles Toolkit

CLOUD-BASED ENVIRONMENTS

Shift in the way subtitling software is delivered and used.

Create

Translate

Review

Convert

QA

Burn & Encode

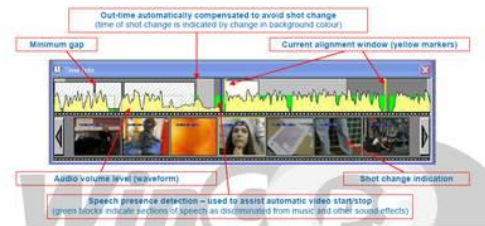
View

www.subtitlestoolkit.com

Technology - Technical aspects

- Ⓜ Sound and shot cut detection
- Ⓜ Automatic spotting
- Ⓜ Voice / speech recognition (ASR)
- Ⓜ Speech to text
 - Ⓜ Respeaking, live subtitling
- Ⓜ Text to speech
 - Ⓜ Audio subtitling

Technology - Missing

- ▶ Spell checker
- ▶ Search function in the software interface?
- ▶ Thesaurus?
- ▶ Memory tool?
- ▶ Glossary?

Technology

Auto-captioning

THURSDAY, MARCH 4, 2010

The Future Will Be Captioned: Improving Accessibility on YouTube

2008 → Development of a **caption feature**.

November 2009 → Release of **auto-captioning** for a small, select group of partners, to automatically generate video captions. The video owner can also download the auto-generated captions, improve them, and upload the new version. Viewers can even choose an option to translate those captions into any one of 50 different languages.

4 March 2010 → Opening up of auto-captions to all YouTube users:

<http://youtube-global.blogspot.com/2010/03/future-will-be-captioned-improving.html>

Technology

Google Translate 1/3

There's also one more neat feature that you might not have seen. Did you see that Google Translate can now [translate between 41 different languages](#)? Well, you can auto-translate subtitles on videos as well. Click in the bottom right, then click the arrow by the "CC". It looks like this:

www.mattcutts.com/blog/youtube-subtitle-captions

Technology

Google Translate 2/3

Choose "Translate..." and then just select a language to translate the captions into. The Google Translate team just added seven new languages including Turkish, so let's translate into Turkish:

www.mattcutts.com/blog/youtube-subtitle-captions

Technology

Google Translate 3/3

and in just a few seconds, you can watch my video and read the subtitles in Turkish!

I'm sure the translation isn't perfect, but it's much better than the Turkish that I would write. 😊

www.mattcutts.com/blog/youtube-subtitle-captions

Technology

About SUMAT Overview R&D Challenges Events Contact

Search Here and Press Enter

TraMOOC
Translation for Massive Open Online Courses

HOME

PROJECT

CONSORTIUM

COORDINATION ACTIVITIES

MEDIA

Translation for Massive Open Online Courses

TraMOOC (Translation for Massive Open Online Courses) is a Horizon 2020 collaborative project aiming at providing reliable machine Translation for Massive Open Online Courses (MOOC). The main result of the project will be an online translation platform, which will utilize a wide set of linguistic infrastructure tools and resources in order to provide accurate and coherent translation to its end users.

About us

About TraMOOC
TraMOOC aims at overcoming language barriers by providing high-quality

What we do
The TraMOOC project is divided into 9 Work Packages (WP) covering RTD

Who we are
TraMOOC brings together a consortium of leading researchers, highly relevant

Our progress
The TraMOOC timeline presents a brief listing of TraMOOC's ongoing

Latest News

TraMOOC at the Translating Europe Forum 2016!
TraMOOC will be present at the Translating Europe Forum 2016 to be held on 27 and 28 October 2016 at Brussels, Germany. The

Technology - #NoMoreCaptions

Here's Why Deaf YouTubers Have Had It With Bad Video Captioning

www.nomorecaptions.com

Theatre performances available in eight languages

A new device which enables theatre goers to read live captions of a performance in eight different languages has launched (26/11/2009)

<http://news.bbc.co.uk/1/hi/technology/8380266.stm>

Cinema subtitle glasses give promise to deaf film fans

2009

2011

This app has speech to text software which aims to help hard of hearing users. While you wear the glasses, a second person speaks directly into a smartphone. The speech is converted to text which is displayed on the heads-up display on the glasses.

www.vobox.co.uk/british-demand-for-more-subtitles-for-the-hard-of-hearing

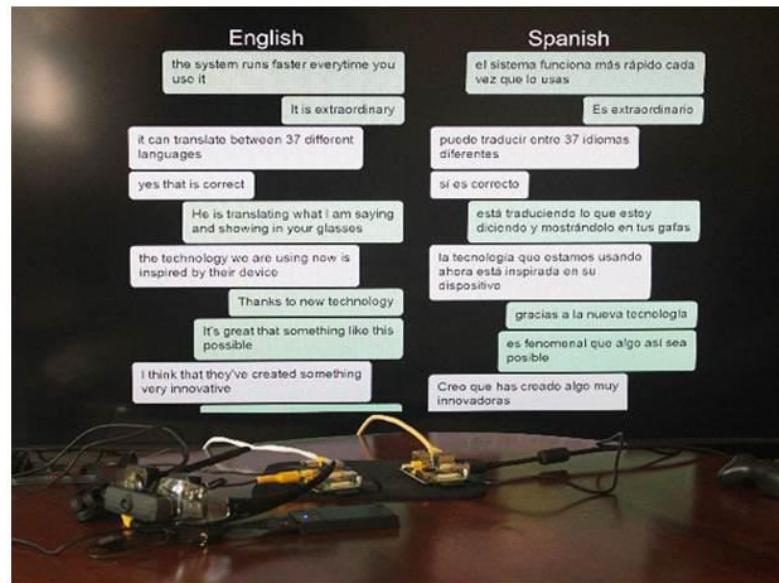
Technology - Powell's Glasses

See real-time subtitles through Google Glass-like apparatus

DIY project translates speech and projects translations onto glasses as subtitles

2012

www.networkworld.com/news/2012/072412-powell-subtitles-261112.html

Amateurs (?) - Popularise certain media

WEB SERIES
WEB TV WEBISODES ONLINE SERIAL
WEB TELEVISION
WEB INTERNET TV **WEB SERIAL**
VIDEO **WEB SHOW WEB ORIGINAL**

Amateurs (?)

<http://videolectures.net>

[www.videolectures.net](http://videolectures.net)

www.ted.com

[www.clipflair.net](http://clipflair.net)

Amateurs (?) - Political / dissent

CALL FOR VOLUNTEER TRANSLATORS FOR MOSIREEN PROJECT

Do you **speak Arabic**?

Want to do your bit for the **Egyptian revolution**?

Help us subtitle short documentary films – **no experience necessary**

Mosireen is a non-profit media collective in Cairo born out of the explosion of **citizen media** and **cultural activism** in Egypt during the revolution. As well as circumventing the barrier posed by biased local media, Mosireen's **videos** are **getting the word out internationally** about what's really happening in Egypt.

To keep doing this, **we need translators** to subtitle our videos. We don't ask for any specific time commitment – a few hours per month is fine – and you don't need any previous experience in translation or subtitling. You will be part of a **friendly and co-operative team** of translators and techies who are always on hand to help. Videos are largely in **Egyptian Arabic**, with **some fus7a**. We currently subtitle in English, but **all target languages** are welcome, **especially Spanish**.

www.translationstudiesportal.org/index.php/news/entry/call_for_volunteer_translators_for_mosireen_project

Future (?)

- ▶ More AVT, particularly subtitling
- ▶ More genres / programmes
- ▶ Accessibility
- ▶ Automation & memory tools → postediting
- ▶ More reception studies
- ▶ New quality standards (?)

▶ Subtitles?

πολλά ευχαριστώ!

j.diaz-cintas@ucl.ac.uk

Subtitling for deaf and hard-of-hearing (SDH) and audio description (AD), Dr Anna Matamala, Senior Lecturer, Department of Translation and Interpreting Universitat Autònoma de Barcelona

Subtitling for the deaf and hard-of-hearing and audio description

Anna Matamala

Universitat Autònoma de Barcelona

TransMedia Catalonia research group (2014SGR0027)

anna.matamala@uab.cat

Corfu, 2.12.16.

Audiovisual media = information, entertainment, culture, education

Human rights = access to education, to participate in cultural life, to enjoy arts, to receive information, etc.

Accessibility as an instrument for achieving human rights (Greco 2016)

Access for everybody (those who cannot see, hear, understand, those who do not understand the language, etc.)

“Media Accessibility is a set of theories, practices, services, technologies and instruments providing access to audiovisual media content for people that cannot, or cannot properly, access that content in its original form. Many of these instruments, of which the two most well-known are subtitling and audio description, stem from or involve audiovisual translation (AVT), because AVT is the field where MA has been developing as a research discipline for the last decade.” (Greco 2016)

3 ideas & 6 projects

**1. We need excellent professionals,
and universities need to provide
excellent training**

www.actproject.eu

www.adlabproject.eu

Disclaimer

The information and views set out in this presentation are those of the author and do not necessarily reflect the official opinion of the European Union. Neither the European Union institutions and bodies nor any person acting on their behalf may be held responsible for the use which may be made of the information contained therein

**2. We need to better understand
access services and how users
receive them and interact with them**

pazines.uab.cat/viw

FFI2015-62522-ERC (MINECO)

pazines.uab.cat/nea

FFI2015-64038-P (MINECO/FEDER, UE)

3. We need to share knowledge and transfer it to society

mapaccess.org

ISO/IEC 20071-25: "Information Technology — User interface component accessibility – Part 25: Guidance on the audio presentation of text in videos (including captions, subtitles and other on-screen text)"

Editors: Eva Hedberg & Anna Matamala

Music and accessibility Prof. Lucile Desblache, *Director, Centre for Research in Translation and Transcultural Studies, Department of Media, Culture and Language, Roehampton University, London*

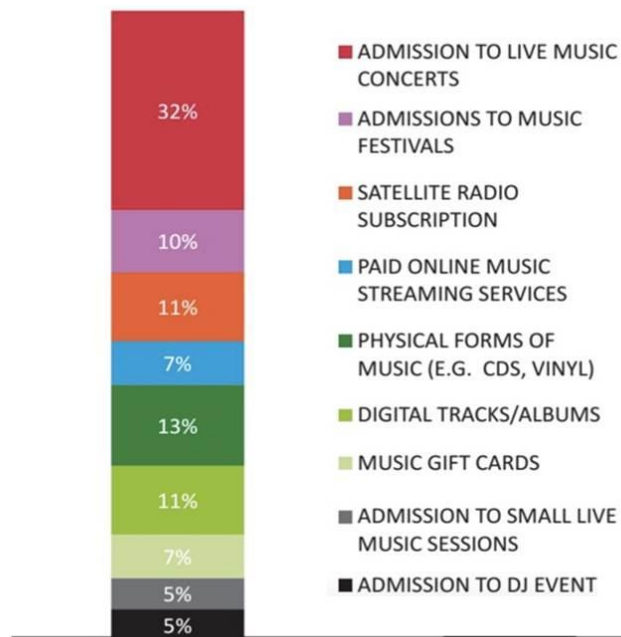

My Lagan Love

Where Lagan stream sings lullaby
There blooms a lily fair
The twilight gleam is in her eye
The night is on her hair
And like a love-sick lennan-shee
She has my heart in thrall
Nor life I owe nor liberty
For love is lord of all.

Η αγάπη μου στο Λάγκαν

Εκεί που του Λάγκαν το ρυάκι σε
σιγονανουρίζει
Εκεί κι η ξανθοκρινολουλουδένια ανθίζει
Το λυκόφως λαμπιρίζει στη ματιά της
Και η νύχτα βάφει μαύρα τα μαλλιά της
Και σαν ερωτοχτυπημένη ξωτικιά
Σκλάβα την καρδιά μου την κρατεί
Μήτε λευτεριά χρωστώ μήτε ζωή
Γιατ' η αγάπη είν' υπέρτατη κυριά.

All global music revenues. Source: *Digital Music News* (2016)

Audio-visual translation and technological developments,

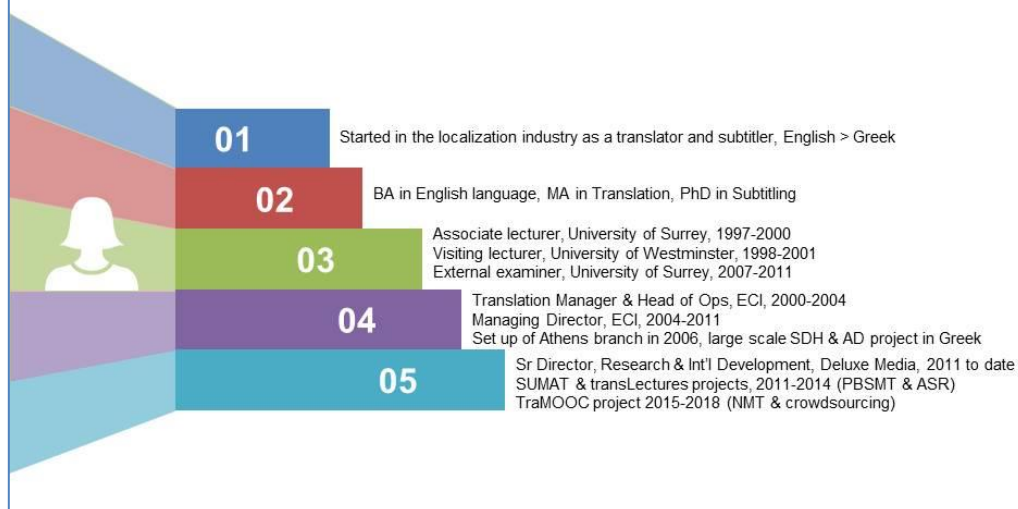
Δρ Παναγιώτα Γεωργακοπούλου, Ανώτερη Διευθύντρια Ερευνών και Διεθνούς Ανάπτυξης, Deluxe Media

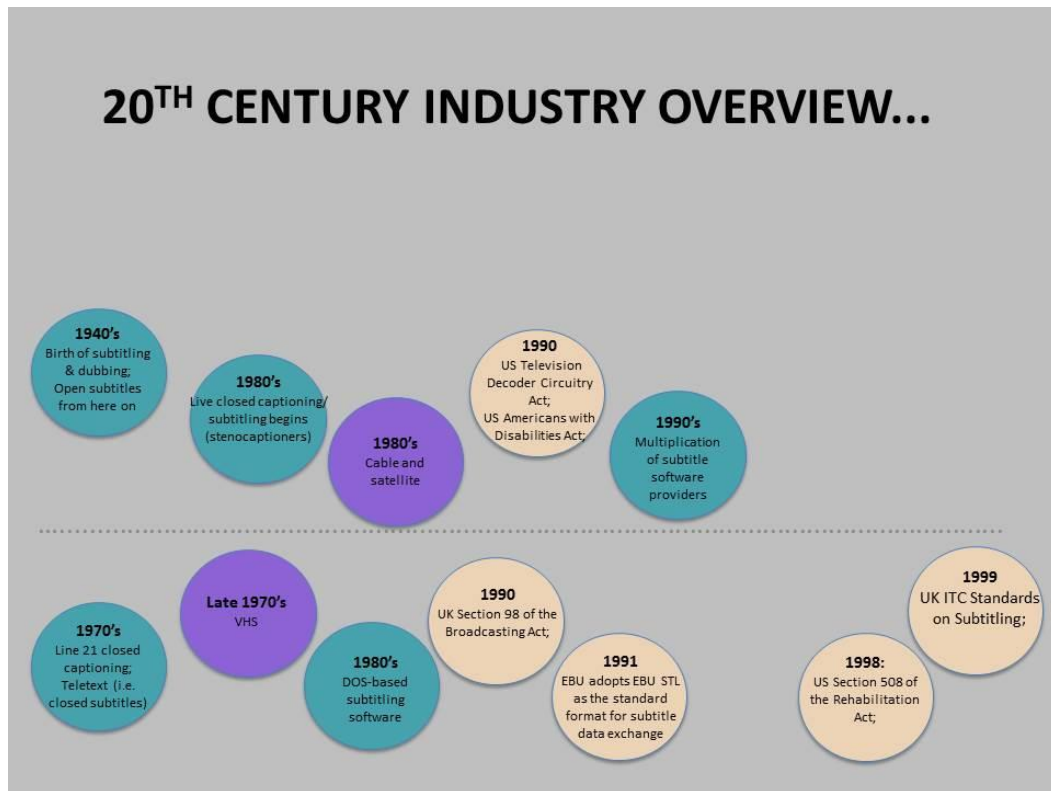
Technology & Accessibility in AudioVisual Translation (AVT)

Translating Europe Workshop
Corfu, 2 December 2016

Yota Georgakopoulou

Sr Director, Research & Int'l Development, Deluxe Media

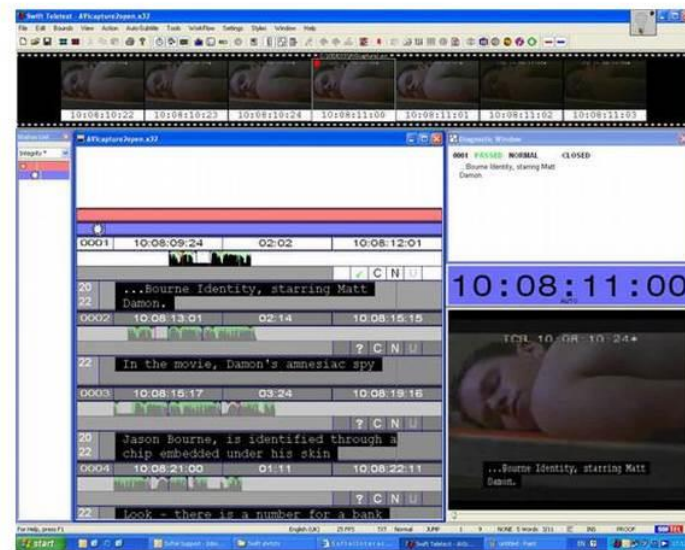
Subtitle editors

From DOS to Windows

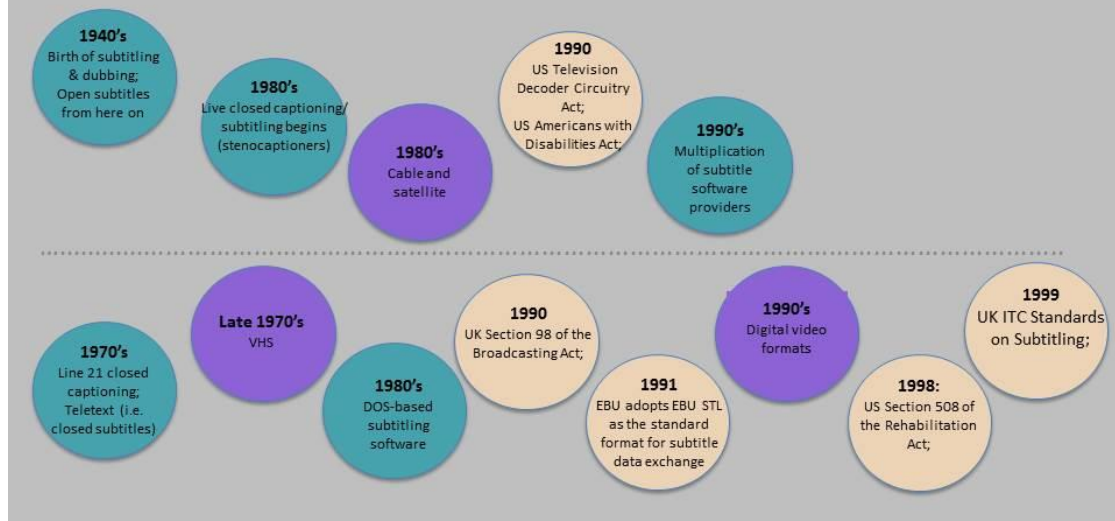

Subtitle editors

To sophisticated desktops

20TH CENTURY INDUSTRY OVERVIEW...

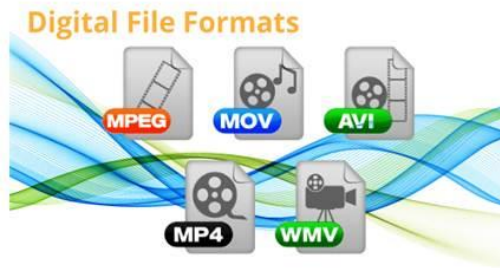

Video

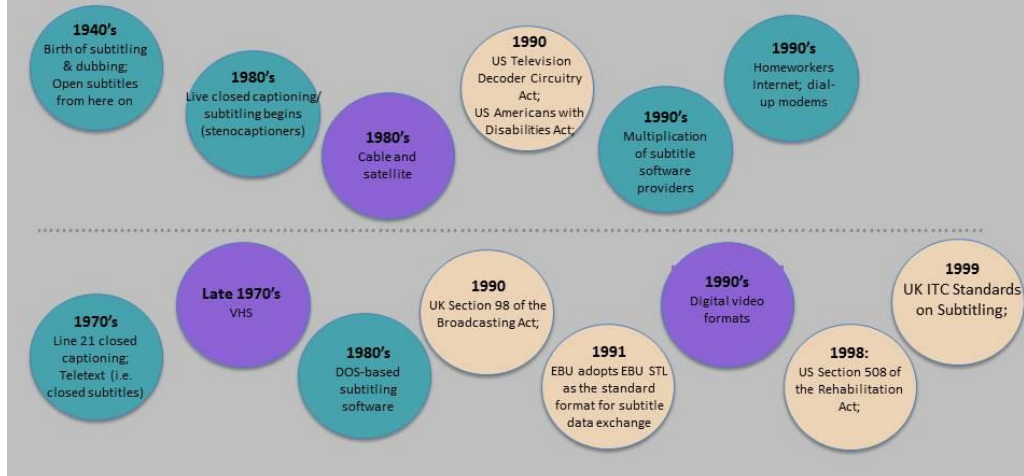
From tape

To digital

20TH CENTURY INDUSTRY OVERVIEW...

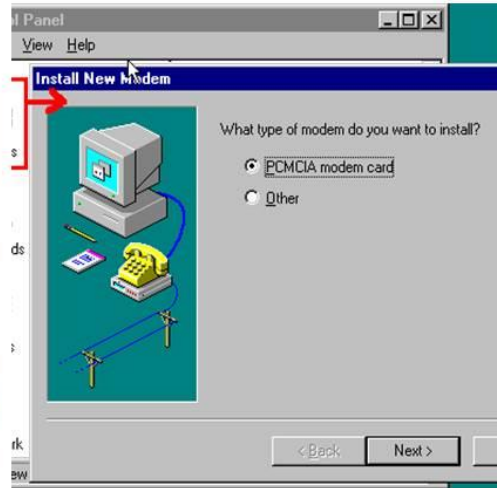

Staffing

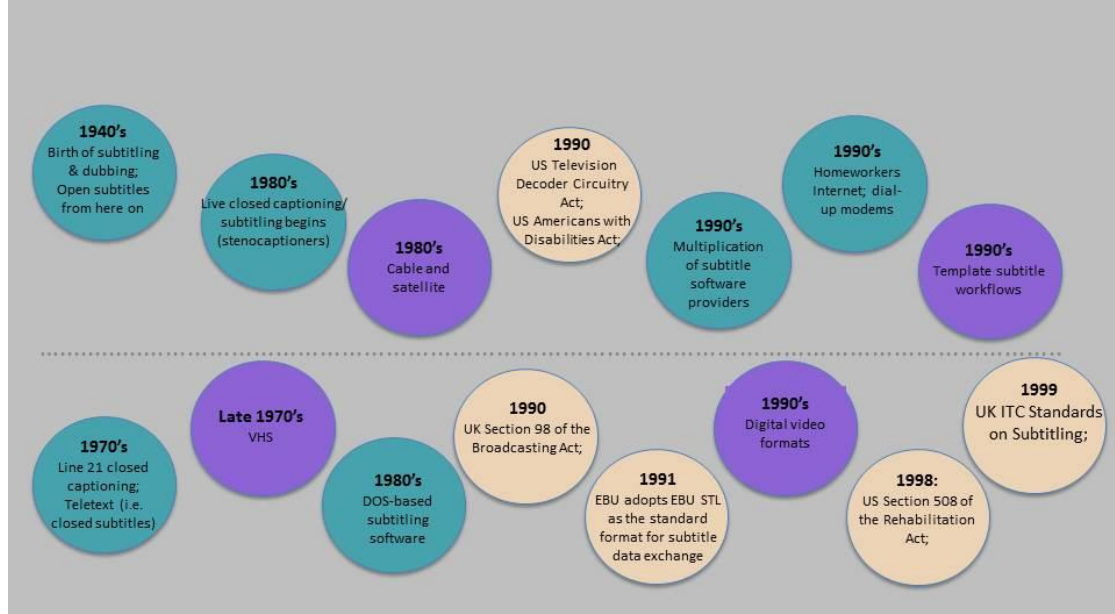
From the office

To homeworking

20TH CENTURY INDUSTRY OVERVIEW...

...21ST CENTURY TO DATE

2000's
Centralisation;
118n;
WW translator
recruitment;
Outsourcing

2000's
Broadband
internet;
IP delivery over
ADSL;
VOD

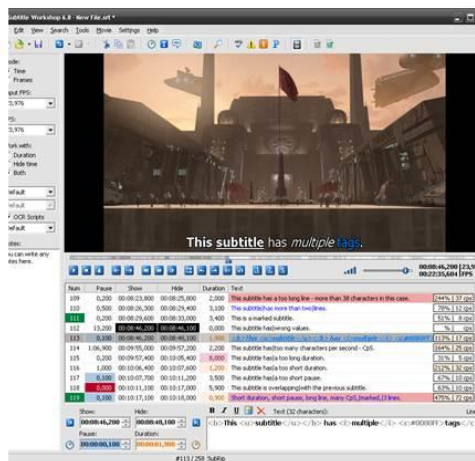
2000's
Subtitling software
is mushrooming;
freeware

Homeworker subtitling editors

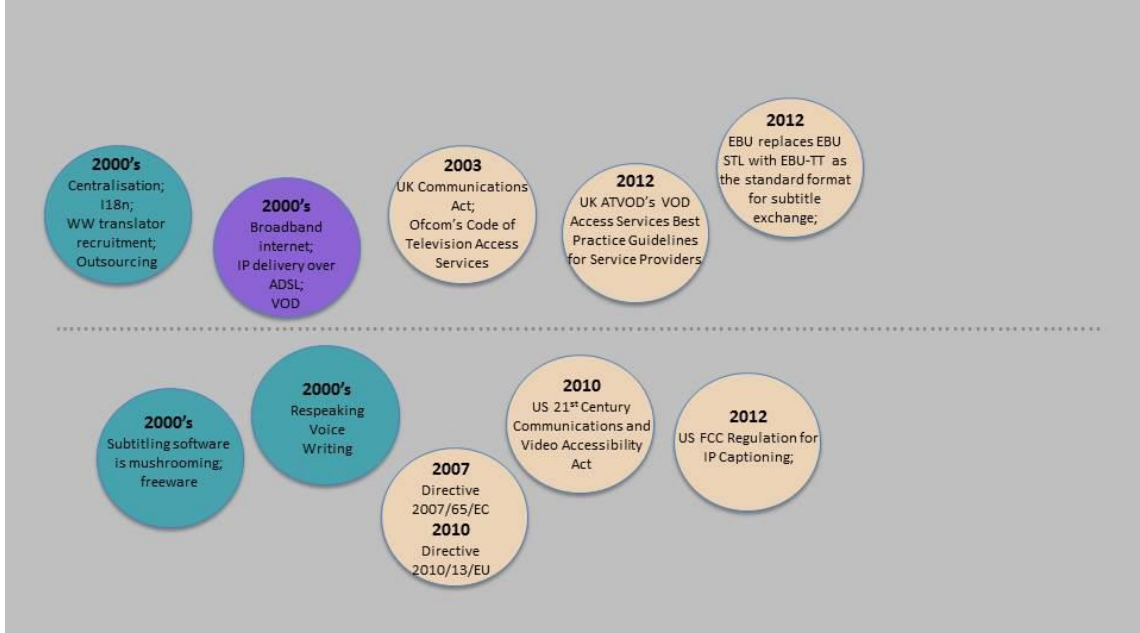
From professional software

To freeware

...21ST CENTURY TO DATE

Live captions

From stenocaptioners

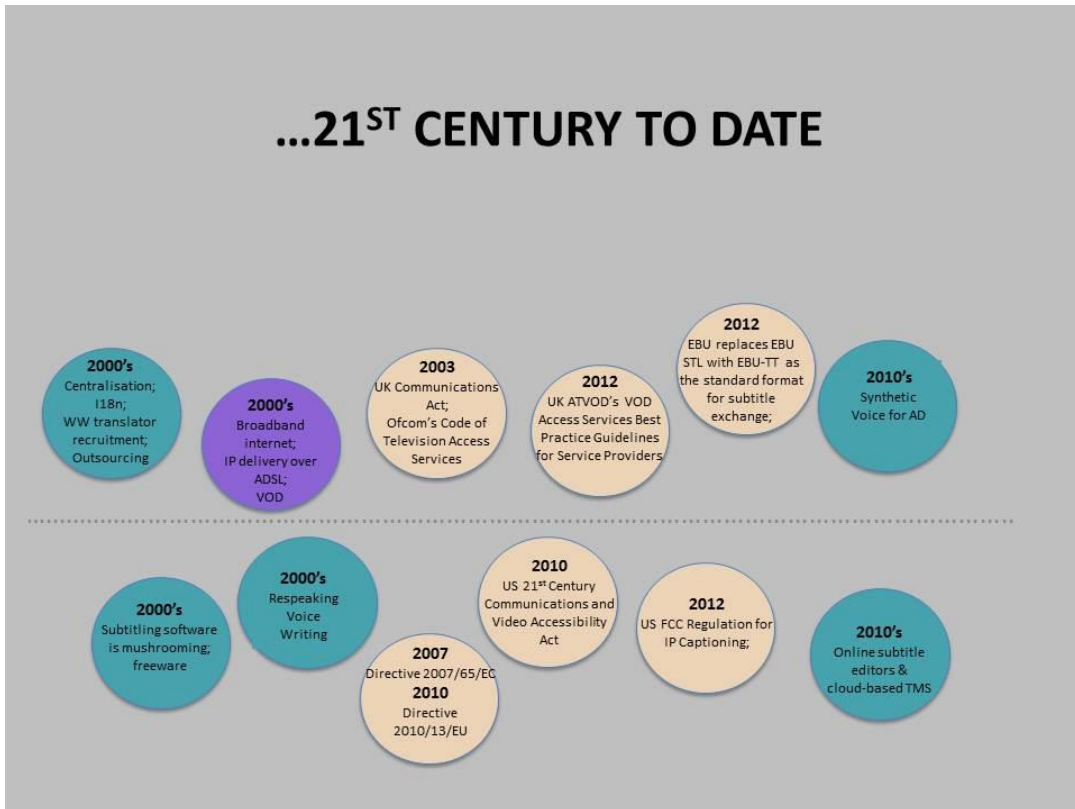

<https://wtsa12.wordpress.com/2012/11/21/a-word-with-heidi-thomas-broadcast-captioner-at-wtsa/>

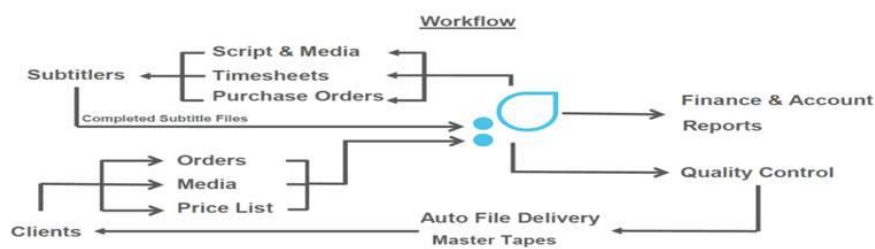
To respeakers

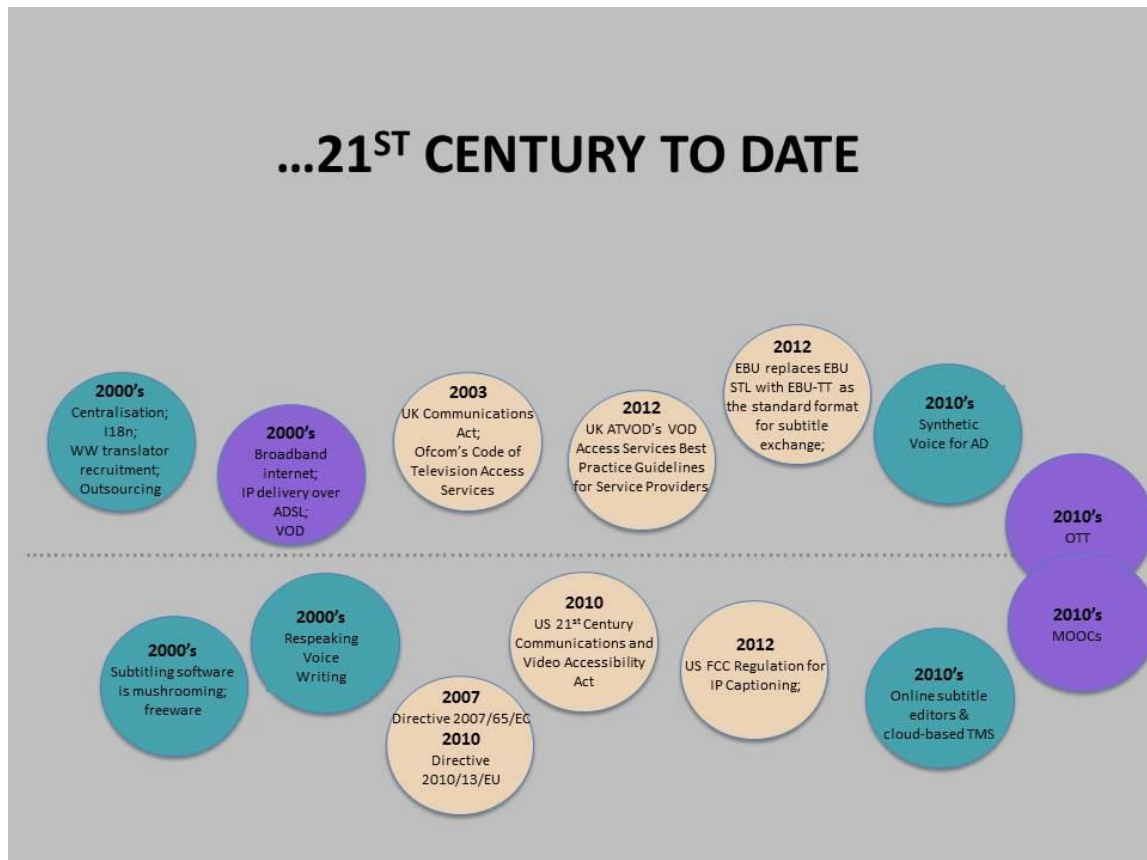
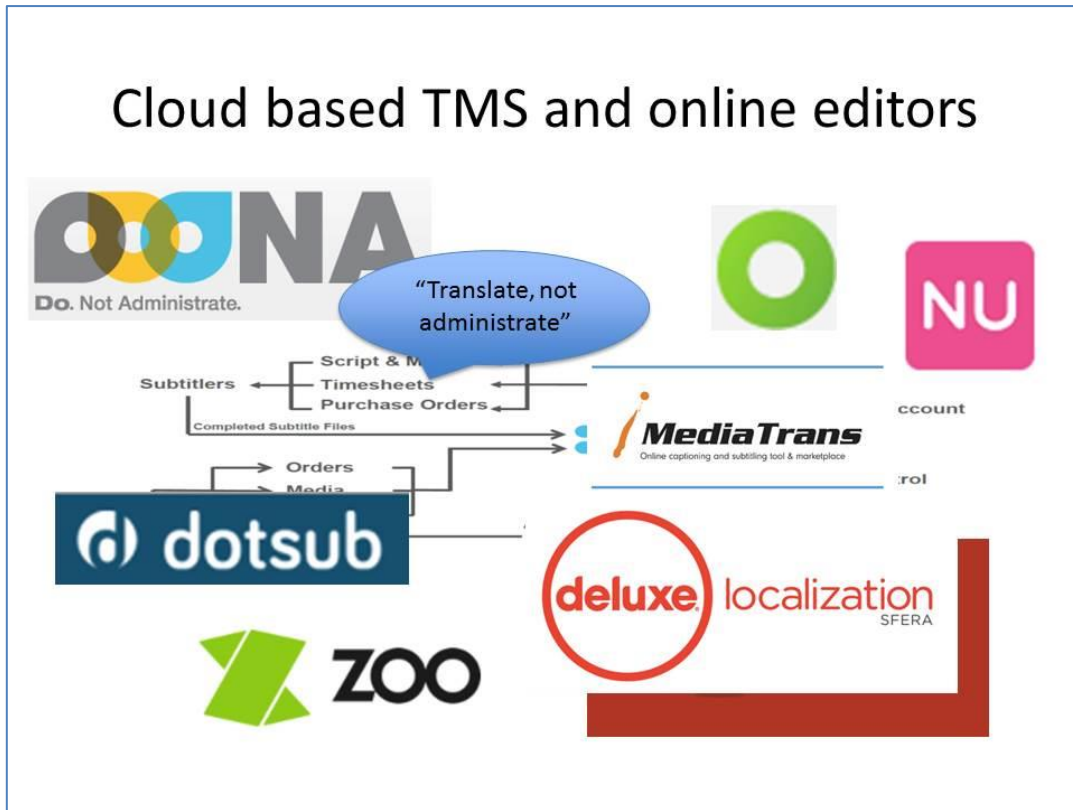

<http://deafunity.org/article-interview/rebecca-white-tells-us-her-experience-as-a-subtitler-with-red-bee-media/>

Cloud based TMS and online editors

AVT workbenches with language technology integration

Live Appliance Features

Workbench Key Capabilities

- **Automated closed captioning** - This solution transcribes audio in multiple languages for closed captioning.
- **Automated subtitling** - Transcripts are automatically translated by the integrated HMT and ASR platform to create aligned subtitles in multiple languages.
- **Voice-over scripting** - Transcript timing for voice-over script adaptation.
- **Rich metadata creation** - The production...

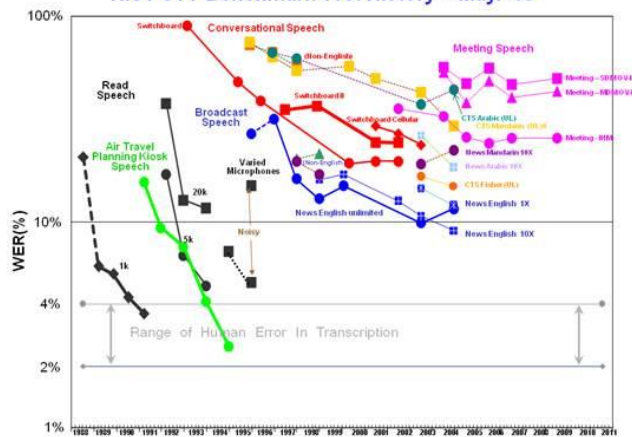
Speech To Text (STT)

ASR quality today:

- +60% accuracy for entertainment material
- +80% accuracy for news, sports, debates(?)
- +90% accuracy possible with domain training, adaptation to the anchor's voice, connection with newsroom (ENR) to enrich dictionaries, or restricted-vocabulary domains (e.g. weather)

Acceptable quality in countries where live captions are *legislated* (US, CAN, UK, Australia): **+97%** (i.e. what humans achieve with stenocaptioning or respeaking)

NIST STT Benchmark Test History – May, '09

Respeaking

<http://www.mirror.co.uk/tv/tv-news/best-subtitle-errors-ever-ofcom-5066899>

Respeaking

Current applications:

- ✓ Training software to one voice
- ✓ With post-editing for offline work

Future prospects:

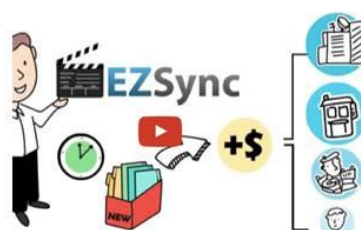
- ✓ Respeaking for live or near live interlingual subtitling
- ✓ Skipping the respeaking stage?

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2560022/BBC-subtitle-blunders-left-broadcaster-lost-words.html>

The future of STT is here?

- ✓ EU funded projects:
 - ✓ EU-Bridge
 - ✓ SAVAS
 - ✓ transLectures
- ✓ Use of SR for script alignment purposes
- ✓ Raw STT output for understandability

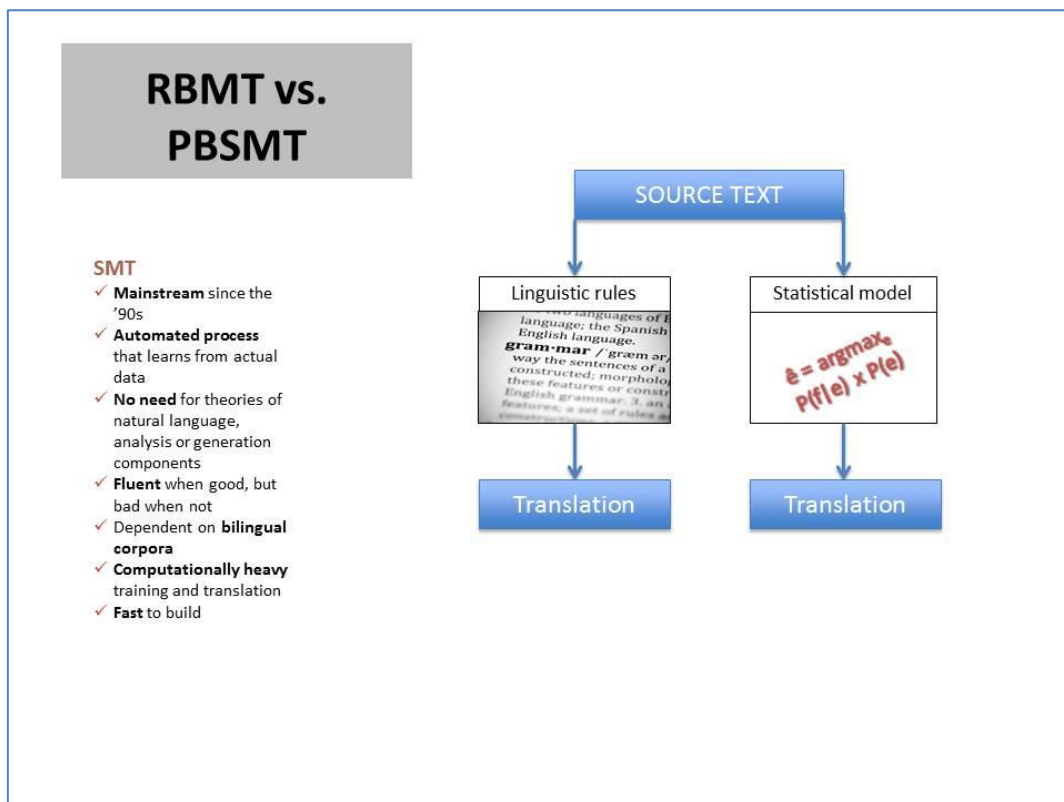
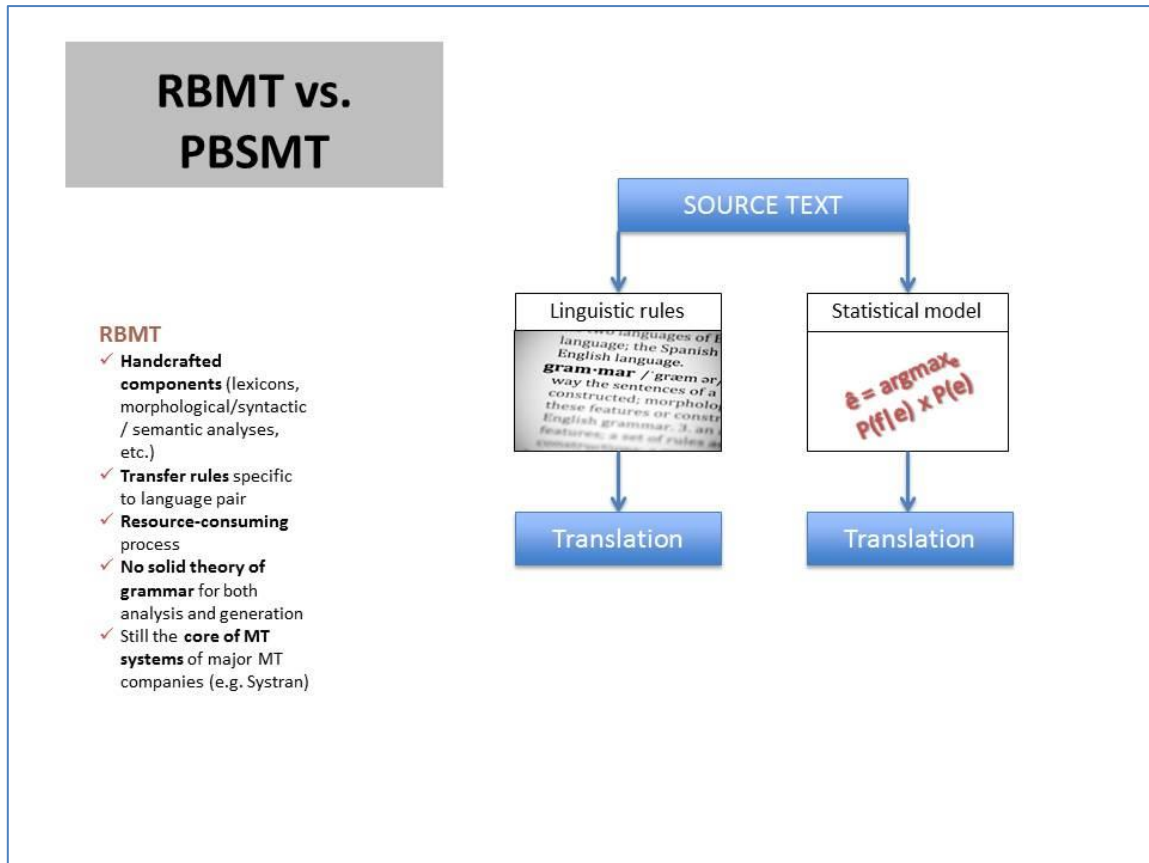

The future of STT is here?

- ✓ EU funded projects:
 - ✓ EU-Bridge
 - ✓ SAVAS
 - ✓ transLectures
- ✓ Use of SR for script alignment purposes
- ✓ Raw STT output for understandability

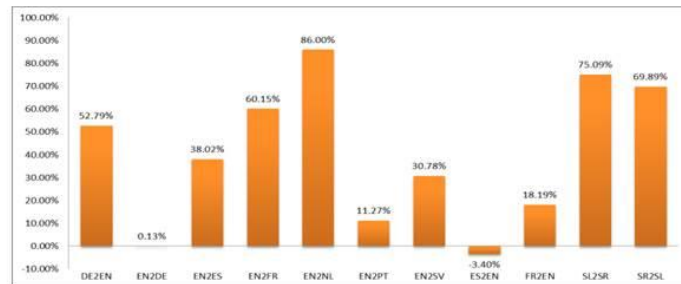
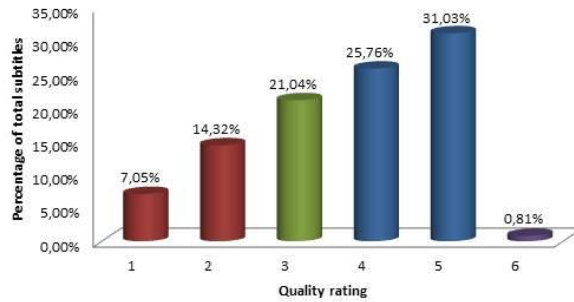
<https://www.translectures.eu/player/random.php?lang=en>
http://videolectures.net/mitworld_chomsky_blf/

RBMT vs. PBSMT

SMT

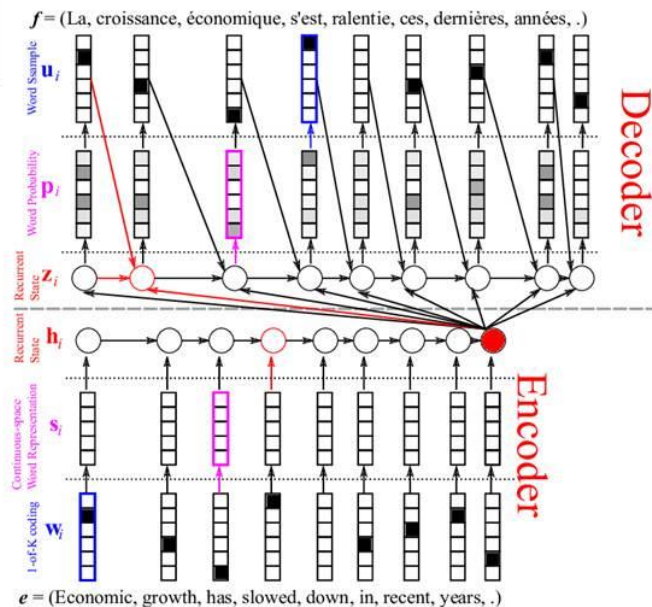
- ✓ **Mainstream** since the '90s
- ✓ **Automated process** that learns from actual data
- ✓ **No need** for theories of natural language, analysis or generation components
- ✓ **Fluent** when good, but bad when not
- ✓ Dependent on **bilingual corpora**
- ✓ **Computationally heavy** training and translation
- ✓ **Fast** to build

Neural Machine Translation

The first neural machine translation system

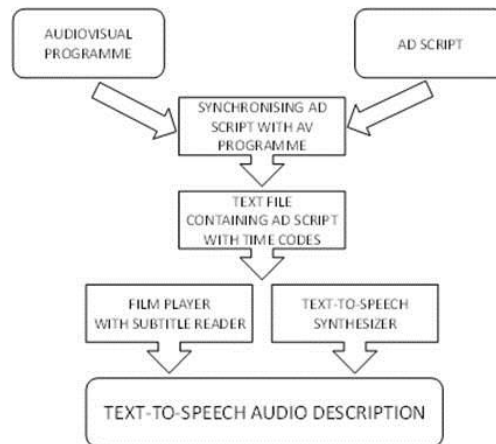
<https://techcrunch.com/2016/09/27/google-unleashes-deep-learning-technology-on-language-with-neural-machine-translation/>

<https://devblogs.nvidia.com/parallelforall/introduction-neural-machine-translation-gpus-part-2/>

Text To Speech (TTS)

Applications of TTS:

- ✓ Spoken Electronic Program Guides (EPGs)
- ✓ Screen readers
- ✓ Audio Subtitling (AST)
- ✓ Audio description (AD)
 - ✓ Fast
 - ✓ Cost effective
 - ✓ Dual voices at no cost
 - ✓ Live playout

http://www.jostrans.org/issue15/art_szarkowska.php

AVT assistive devices

Subtitle glasses

Greta & Starks

AVT assistive devices

Subtitle glasses

Greta & Starks

AVT assistive devices

Subtitle glasses

Using Google Glass to Caption Conversations

how long have you been teaching here at Tech

Captioning on Glass uses a companion Android phone app for everyday conversations. A hard-of-hearing person wears Glass while a second person speaks directly into a smartphone. The speech is converted to text, sent to Glass and displayed on the heads-up display.

<http://www.news.gatech.edu/2014/10/02/researchers-create-software-google-glass-provides-captions-hard-hearing-users>

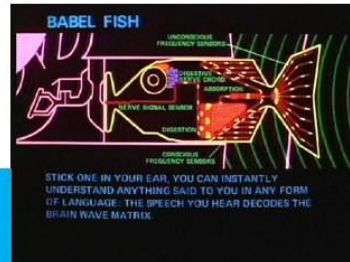
Greta & Starks

WHAT NEXT?

HORIZON 2020

Connectivity; ubiquity; personalisation; ambient living
Internet of Things; Speech translation; Robotics

Thank you!

YOTA.GEORGAKOPOULOU@BYDELUXE.COM

Εισήγηση στην Ομάδα εργασίας «Επισκόπηση της ελληνικής πραγματικότητας και των αναγκών των ατόμων με αναπηρίες», Εμμανουέλλα Πατηνωτάκη, Ερευνήτρια

Καλησπέρα σε όλους. Σας ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση. Εύχομαι τα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας να βοηθήσουν να ξεκινήσει μια χρήσιμη συνομιλία στον ακαδημαϊκό κόσμο, όχι μόνο περί αισθητηριακής προσβασιμότητας, αλλά καθολικής, που είναι και το ζητούμενο.

Θα ήθελα να ξεκινήσω από τα θετικά, γιατί ίσως είναι η πρώτη φορά στην Ελλάδα, μετά το κλείσιμο του καναλιού Prisma, του πρώτου ψηφιακού καναλιού στην Ελλάδα, και στο οποίο οι υπηρεσίες προσβασιμότητας είχαν περίοπτη θέση, που μετράμε τόσες πολλές επιτυχίες σε επίπεδο προσβασιμότητας σε οπτικοακουστικό υλικό. Πρόκειται για επιτυχίες κυρίως στον κινηματογράφο, στο θέατρο και σε διάφορες εκδηλώσεις.

Σήμερα λοιπόν, γίνεται κάτι που είναι πρωτόγνωρο για τα ελληνικά δεδομένα. Η πρώτη μαραθώνια προβολή καθολικά προσβάσιμων ταινιών στην Ταινιοθήκη της Ελλάδος, αποτέλεσμα πολλών προσπαθειών της Κίνησης Καλλιτεχνών με Αναπηρία και με τη στήριξη της Περιφέρειας Αττικής για τη σημερινή εκδήλωση. Τι σημαίνει καθολικά προσβάσιμες; Προβάλλονται σε αρχιτεκτονικά προσβάσιμο διαμορφωμένο ή μη χώρο, με υποτιτλισμό για κωφούς και βαρήκοους και ακουστική περιγραφή για τυφλούς και ανθρώπους με μειωμένη όραση. Τα προγράμματα διατίθενται σε μεγαλογράμματη γραφή και σε braille. Όλο το ενημερωτικό υλικό, το επικοινωνιακό κομμάτι, το μάρκετινγκ, έγιναν με προσβάσιμο τρόπο. Και δεν είναι η πρώτη φορά. Η Κίνηση κάνει προσπάθειες προς αυτήν την κατεύθυνση εδώ και πολλά χρόνια, από το 2007 με το πρώτο φεστιβάλ Emotion Pictures, τα Σαββατόβραδα με Νόημα στο Θέατρο Κωφών Ελλάδος, τις προβολές ταινιών με ακουστική περιγραφή που πραγματοποιούνται μέχρι σήμερα. Η Κίνηση αποτελείται από ακτιβιστές και επαγγελματίες καλλιτέχνες και στόχος της είναι να αναδεικνύει κενά στην προσβασιμότητα στις τέχνες, την εκπαίδευση και την επικοινωνία. Δεν σταματά όμως εκεί. Ερευνά, προτείνει, συμβουλεύει και ενεργεί, έτσι ώστε το εκάστοτε περιεχόμενο να είναι καθολικά προσβάσιμο.

Και αυτό είναι το πιο σημαντικό πιστεύω αναφορικά με την Κίνηση, το γεγονός ότι περνά στην πράξη ακολουθώντας βασικές αρχές, κάτι που δεν χαρακτηρίζει την ελληνική πραγματικότητα στο σύνολό της. Πέρα από την ιδιωτική, τη συλλογική, την ακτιβιστική πρωτοβουλία, φαίνεται πως δεν υπάρχει καμία σταθερά για την εξέλιξη και την ενίσχυση των υπηρεσιών προσβασιμότητας, αλλά ούτε και για τη δημιουργία κατάλληλων υποδομών για την παροχή τους. Το πρόβλημα είναι βαθύ και συστημικό. Ξεκινά από την ίδια την κατανόηση της αναπηρίας, από την αποδοχή της ως κοινωνικό εμπόδιο και όχι ως πρόβλημα με πολλαπλές μορφές (συχνά αναφερόμενο ως αναπηρίες). Από την απουσία γνώσης του κοινωνικού μοντέλου της αναπηρίας, της πολιτικά ορθής γλώσσας της αναπηρίας, ακόμα και της κοινωνικής ισότητας, χωρίς την άγνοια για την ύπαρξη των ανθρώπων με αναπηρία αλλά και χωρίς την άκαιρη εξύψωση ιδιαίτερων ικανοτήτων με στόχο την κάλυψη των εμποδίων που η ίδια η κοινωνία έχει θέσει τόσο βαθιά. Το πρόβλημα προχωρά στην απουσία ενταξιακής εκπαίδευσης και κοινωνικής πολιτικής, πλαισίων προσβασιμότητας, σωστής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η μέχρι τώρα ισχύουσα ελληνική νομοθεσία βάσει του Νόμου 3592/2007 που προβλέπει 4 ώρες προβολής υποτίτλων στα ελληνικά κανάλια, είναι ευρέως γνωστό και κοινώς αποδεκτό ότι δεν εφαρμόζεται πλήρως, και στις περισσότερες περιπτώσεις καθόλου, είναι όμως υποχρεωτική. Το ίδιο υποχρεωτική είναι και η μετάδοση ειδήσεων στη νοηματική γλώσσα με ταυτόχρονη αναγραφή υποτίτλων διάρκειας τουλάχιστον 7 λεπτών. Και σε αυτήν την περίπτωση, ο νόμος δεν εφαρμόζεται ικανοποιητικά ή εφαρμόζεται τμηματικά. Οι υποχρεώσεις αυτές εμφανίζονται στην παράγραφο 20 του άρθρου 3 του Νόμου 2328/1995 όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 7 του Νόμου 3021/2002. Προβλέπονται επίσης από τον Νόμο 3593/2007 για την αδειοδότηση επιχειρήσεων μέσων μαζικής ενημέρωσης. Τόσο στην Ευρωπαϊκή οδηγία 2010/13 όσο και στην παλαιότερη 0065/2007, αναγνωρίζεται ρητά το δικαίωμα των ανθρώπων με αναπηρία να έχουν ισότιμη πρόσβαση στο οπτικοακουστικό περιεχόμενο, συγκεκριμένα "Τα μέσα επίτευξης

προσβασιμότητας θα πρέπει να περιλαμβάνουν υποτιτλισμό, ακουστική περιγραφή, νοηματική και εύχρηστους καταλόγους επιλογών" και είναι υποχρέωση του εκάστοτε κράτους μέλους να μεταφέρει την οδηγία στην εσωτερική νομοθεσία του κράτους. Το Προεδρικό Διάταγμα φέρνει ξανά στο προσκήνιο την υποχρεωτική προβολή περιεχομένου με υπότιτλους διάρκειας τουλάχιστον 4 ωρών και του 20% του καταλόγου στην περίπτωση των μη γραμμικών υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων. Οι ίδιες υποχρεώσεις με ελάχιστες διαφοροποιήσεις αναφέρονται στο Άρθρο 2 παράγραφος 6 του Ν 4173/2013 για την ΕΡΤ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του Νόμου 4324/2015, αλλά και στα Άρθρα 6, 7 και 8 του Ν. 4339/2015. Η Ευρωπαϊκή Πράξη Προσβασιμότητας του 2015, μια προτεινόμενη οδηγία που υποστηρίζει τα κράτη μέλη στην επίτευξη των εθνικών δεσμεύσεών τους καθώς και των υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία όσον αφορά την προσβασιμότητα, έχει ως στόχο τη σύγκλιση αποκλινόντων κανόνων που δεν επιτρέπουν τη σταθερή εμπειρία προσβασιμότητας. Στην πρόσφατη ημερίδα για την ΕΠΠ που πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη εβδομάδα στο Ίδρυμα Ευγενίδου με την παρουσία μελών του αναπηρικού κινήματος, η Ευρωβουλευτής Κωνσταντίνα Κούνεβα παρουσίασε το περιεχόμενο της πράξης προτείνοντας ταυτόχρονα την ενίσχυση των εποπτικών αρχών, τη συμπερίληψη του προσβάσιμου δομημένου περιβάλλοντος για καθολική προσβασιμότητα, αναλυτικές οδηγίες για τη χρήση των νέων προϊόντων, ταχύτερη εφαρμογή της οδηγίας, η οποία αυτή την στιγμή έχει ορίζοντα 6 ετών, και την οικονομική προσβασιμότητα των νέων υπηρεσιών και προϊόντων. Στη συζήτηση που ακολούθησε αναφέρθηκε ότι στόχος της πράξης είναι η βελτίωση της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς με την άρση των φραγμών στην κυκλοφορία των προϊόντων, η μείωση του κόστους παραγωγής, τη δημιουργία ευκαιριών και άλλα.

Αυτό που πρέπει να επισημάνουμε ωστόσο είναι ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στην κοινωνία δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με την απλή επικύρωση μιας οδηγίας ή ενός νόμου. Άλλωστε έχουμε δει στο παρελθόν ότι αυτό δεν είναι αρκετό να κινήσει διαδικασίες. Η ανάγκη σταθερότητας, σωστής παροχής με κατάλληλη στελέχωση από άτομα με εμπειρία στον χώρο, και πάντα σε επικοινωνία με την κοινωνία και τις ανάγκες των χρηστών θεωρώ ότι αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την επίτευξη ενός τέτοιου εγχειρήματος. Χρειάζεται συντονισμός, αποσαφήνιση των παροχών και επιλογή σωστών επαγγελματιών με συγκεκριμένη κατάρτιση, καθώς και διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής σε μέσα επικοινωνίας και ψυχαγωγίας πέραν του τηλεοπτικού περιεχομένου. Πάνω απ' όλα όμως χρειάζεται να κατανοήσουμε το δικαίωμα. Μια ράμπα με κλίση 60 μοιρών δεν αποτελεί προσβάσιμη είσοδο, το ίδιο και οι υπότιτλοι που δεν έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα έτσι ώστε να εξυπηρετούν όλο το κοινό. Χρειάζεται επίσης να ερευνήσουμε σε βάθος τις δυνατότητες των υπηρεσιών και να τις συνδυάσουμε με τις ανάγκες της σημερινής κοινωνίας. Ο υποτιτλισμός και η ακουστική περιγραφή μπορούν να χρησιμοποιηθούν για εκπαιδευτικούς σκοπούς, για την εκμάθηση γλωσσών, τη βελτίωση των ικανοτήτων ακοής, ανάγνωσης, γραφής και ομιλίας γλωσσών, αλλά και από γλωσσικές μειονότητες. Το κράτος, οι εκπαιδευτικοί φορείς και τα σωματεία έχουν χρέος να είναι ενεργοί σε αυτές τις διαδικασίες, να συζητούν ανοιχτά αυτά και άλλα θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή πράξεων και οδηγιών αυτού του τύπου, εγκαίρως, θεσμικά και δραστικά. Οι χρηματοδοτήσεις, τα ερευνητικά έργα, ακόμα και οι εκδηλώσεις και τα συνέδρια, πρέπει να συναντήσουν το τελικό πεδίο εφαρμογής των αποτελεσμάτων τους. Τέλος, η ίδια η κοινωνία χρειάζεται να εκπαιδεύσει τους φορείς έτσι ώστε να την υπηρετούν αποτελεσματικά.

**Workshop «Audiovisual translation
and access for people
with disabilities»**

Organisation:

- Athens Field Office - Directorate General for Translation, European Commission
- Department of Foreign Languages, Translation and Interpreting (DFLTI), Ionian University

Friday, 2 December 2016

Ionian Academy, 1 Kapodistriou street, GR-491 00 Corfu

Participation is free of charge by invitation.

Info: <http://europa.eu/!WF43bm>, DGT-ATHENS@ec.europa.eu

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2016

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.